NUMAR DE CRACIUN

Anul V. Nr. 1 (Serie nouă)

10 LEI EXEMPLARUL

Vineri 22 Decembrie 1939

P III IV 1170 J.

Redacția și Administrația: STR. CONST. MILLE, 16 BUCUREȘTI I.

Telefoane: Redacția 2.06.56 / Tipografia 3.35.36

ABONAMENTE la „Sfarmă Piatră":
Pe un an lei . . . 250
Pe șase luni . . . 125
Instituții lei . . . 1000

Sfarmă-piatră

Director: AL. GREGORIAN

SAPTAMANAL DE LUPTA ȘI DOCTRINA ROMANEASCA

DIN NOU SUB STEAGURI

Sfarmă Piatră își reia astăzi apariția în vesmint nou.

După o absență de aproape un an, pe care [redacted] resimțit-o ca [redacted] o mistuitoare durere organică, revista aspreIor [redacted] năzuinți din cei mai buni și cei mai sbuciumați ani tineri merge din nou spre mâinile și spre inima țării. E un moment de [redacted] mulțumire pentru noi, dar și de nestăpânită emoție. Cite amintiri duioase de început [redacted] învolburează acum în adâncurile sufletului nostru și ce dureroși ne-au fost pașii pe care i-am [redacted] în urmă, spre clipa legămintelor comune...

Nu sunt într'adevăr decât citeva luni, [redacted] unsprezece, de cind Sfarmă Piatră și-a zăvorit cu lacăte de tristețe porțile idealurilor sale neîmplinite, dar cite schimbări de atunci!

[redacted] epocă [redacted] căzut în subteranele istoriei [redacted] alta mijește pe ruinele ei. Credințe și oameni s'au verificat într'un crâncen proces de conștiință care este aproape universal și al veacului nostru. Stări și poziții morale s'au schimbat. Valori false s'au prăbușit în propria lor neființă. Războiul a venit să purifice din nou în flăcări și în moarte Europa. Mituri gigantice s'au clătinat și s'au risipit în abdicări tragice. Structura istorică a timpului nostru e de pe acum una nouă, pe care am putea-o numi neobarbară. Alte concepții despre viață, deci o viziune crudă a lumii. Alte doctrine. Însfîrșit, o revoluție formidabilă s'a petrecut și încă e în curs de săvîrșire în viscerele secolului XX. Sfîrșitul? Terapeutica răului nădăjduim [redacted] redea continentului nostru echilibrul unei sănătăți morale mai durabile, și după traversarea acestui timp sbuciumat în care copitele de fier ale Asiei dau năvală peste cultura și peste civilizația Europei, umanitatea să se reîntoarcă între malurile ei clasice care se întrezăresc de pe acum, luminoase, în ordinea spiritualității latine.

[illegible]tre timp ne trebue să ne pregătim. Fără a dispera, ci cu con[illegible] că această dramatică încercare va desfunda izvoare de vitali[illegible] nouă în ființa [illegible], să [redacted] drumul misiunei noastre isto[illegible] [illegible] a civilizației mediteraniene aici la zăgazurile de întuneric al nopții eurasiatice. Noi credem că va veni o vreme când puterile creatoare ale latinității se vor [redacted] prin România.

De sigur [redacted] peisajul românesc s'a [redacted] puțin. Lumea veche cu libertinajul ei democratic [redacted] cu liberalismul ei mistificator a fost deblocată. În vraiștea [redacted] de eri s'a făcut nițică ordine și țara [illegible] de vacarmul [redacted] domolit, [redacted] [illegible] [redacted] pe drumuri de viață către esențele noastre românești. Deraiasem. Un miracol care se săvârșește constant ori de câte ori crugul istoriei se poticnește de greșelile neghioabe ale oamenilor, ne-a așezat însă din nou pe axa vieții noastre firești. Monarhul a frânat brusc lunecarea națiunii în haos și a deschis viitorului românesc perspectivele unei vieți [redacted] un alt climat moral.

Sfarmă Piatră își face, deci, apariția în plină revoluție de renaștere națională. Momentul este extrem de important și hotarîtor, iar prezența unei publicații ca aceasta e mai utilă decât oricind. Căci, dacă observăm mai atenți fenomenologia acestei revoluții, constatăm că noi suntem astăzi într'o perioadă de tranziție și de interregn. Pe o parte o ideologie veche — liberalismul — e în plină agonie. Uzată, condamnată de istorie, ea se cramponează totuși cu ultimele puteri de [illegible] statului democrat și refuză să moară ușor. Pe de altă parte, ideologia cea nouă, a Statului autoritar, e abia la începutul afirmării [illegible] își caută contururile și își precizează adâncimile.

Succesul sau insuccesul său depinde de sinceritatea oamenilor și [illegible] noastră creatoare. Depinde de noi dacă România de mâine [illegible] țara aceea mai bună, mai tare și mai dreaptă, pe care am în[illegible]-o în viziunile începuturilor de eri. Depinde de asemeni de vo[illegible] noastră ce direcție va lua Statul renașterii naționale și ce des[illegible] avea ideile noastre, care se află astăzi pe șantierul revoluției. Căci — aici trebue să fim mai ales atenți — în lupta aceasta [illegible] dintre liberalism și autoritarism vânturile ideologice care de[illegible] Europa pot să aducă oricând alte concepții politice, economice, sociale, oricând pot strecura aci idei care să strâmbe sensul [illegible].

[illegible]ța noastră e dar necesară, e o gravă obligație morală con[illegible] cu noi înșine. Căci dacă lupta de eri a acestei reviste a fost [illegible] de liberare a țării de sub tirania partidelor politice, și dacă [illegible] stărilor trecute are și Sfarmă Piatră un pic de merit, [illegible] mai mult el are datoria să se găsească în clipele acestea în [illegible] prefacerilor românești. Eri a dinamitat, a dărâmat. Azi e che[illegible] să construiască, să dăltuiască liniile arhitecturale ale noului edificiu ce se înalță sub ochii generației noastre și să proecteze fața de [illegible] pe paginile neștiute ale destinului.

[illegible], Sfarmă Piatră pornește la o muncă [illegible]. Avem încă încredere în timpurile și în brațele noastre. [illegible] la simbolica ideilor dela început. [redacted] arbora iarăși [illegible] ideologice. Vom bate căile semețe ale [illegible] și [illegible] românești. Vom lupta pentru strălucirea Monarhiei, pen[illegible], pentru ordine și autoritate în Statul corporativ ro[illegible], pentru Crucea lui Cristos, pentru rearticularea noastră în la[illegible].

[illegible] lupta pentru o Românie mai frumoasă a elitelor și pentru un [illegible] mai drept!

Al. Gregorian

BIBLIOTECA

REGELE CREȘTIN

de N. CREVEDIA

Cu prilejul înmânării toiagului arhiepiscopal celor doi Mitropoliți, al Iașilor și al Olteniei, Majestatea Sa Regele a rostit una dintre acele cuvântări care avea, de data aceasta, nu numai amploarea unei adevărate bazilici, dar între augustele cuvinte, ardea jarul aceloraşi preocupări ale Suveranului nostru de a vedea pe „plaiurile și văile României" — cum așa de frumos o rostea El — „o Biserică vie, nu numai ca o formulă abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele a poporului român".

Regele Carol al II-lea demult, încă dela investirea ca Mitropolit al Moldovei a actualului Patriarh al României, cerea această BISERICĂ VIE păstorilor ei și de atunci, în nenumărate dăți, din înălțimea Tronului care oferă cârja, a mai pronunțat Majestatea Sa [redacted] august deziderat. Era, într'adevăr, pe vremea când toate instituțiile noastre, în frunte cu Biserica, se șubreziseră. Sufletul poporului, ca și al turmelor, merge într'acolo încotro le mână conducătorii lor și politica de acum câțiva ani făcuse mare prăpăd și printre slujitorii altarelor. Scumpii noștri duhovnici nu mai serviau sufletul, ci partidul respectiv și s'au vârît mulți dintr'aceștia sari, cu pușca'ntre spete, îmbrăcau peste odăjdii, sfintele afișe electorale!

Acum, după amurgul acelor vane frământări, Suveranul nostru înțelege rostul Bisericii ca o reintegrare în „apostolatul tradițional" și ca „o parte însemnată a vieții noastre de toate zilele". E o pătrunzătoare vedere în realitatea noastră duhovnicească. Redați altarelor, preoții noștri trebuie să facă iarăși potecă Domnului în lumea noastră românească. Cât privește mulțimile, Regele Țării le vede aduse și pe ele la fântânile credinței — și pentru aceste turme de cititori doară, a poruncit El să se tipărească și să se împrăștie în sute de mii de exemplare noua tălmăcire românească a Bibliei. O slujbă la biserică, o moliftă și un botez, nu dau un creștin. Suveranul înțelege o biserică nu ca un ornament exterior, duminical, în mijlocul unei aglomerațiuni de aceeași confesiune mărturisită mai mult prin hârtii oficiale, necesare intrării în slujbe și în pământul din care am ieșit — ci o instituțiune dinamică, un stup al Domnului, fără trântori, în care toate albinele să adune și să lucreze harul pus de El în mâinile noastre, ca'n niște flori..

Monarhul a amintit, cu acest prilej solemn, cum în trecut, pe vremea când cuvântul român era sinonim cu acela de creștin, interesele noastre ca popor, s'au împletit și s'au confundat cu acelea ale Bisericii. Apărarea Legii însemna, într'adevăr, în istoria noastră, pasa nu a drepturilor civile, care nici nu existau — ci apărarea Credinței. Credința, în cursul istoriei noastre, e un primat, înainte chiar de realitatea voevodală a Moșiei, ori a Neamului și a Statului care s'au adăugat ca niște concepte. Acei cari au încercat, în vremea din urmă, să vadă în Biserica trecutului nostru o instituție acoperind numai sufletul și găsindu-i și merite culturale, de creare a limbii literare și a unor valori artistice — ignorează un adevăr, pe care mulți dintre noi, chiar dintre cei tineri i-am apucat— și anume faptul că identitatea noastră își are obârșia nu numai în [redacted]nul Bisericii, dar și în sacrele hârțoage ținute de mâna uscată a vreunui preot. Mâinile acestui tânăr popor creștin sunt încă pline de ceara modestă dar curată a ortodoxiei.

Însfârșit, Bazileul nostru a pronunțat și următoarele cuvinte, grave și adevărate, că par'că erau inspirate

(Continuare în pagina

CRONICA LITERARĂ

P. P. NEGULESCU: „Destinul omenirii"

vol. II

Toate civilizațiile de până acum, cari s'au succedat, ca într'o goană a torțelor, pe planeta noastră au trăit în ignoranța destinului lor. Forme eșite din inform, viață de mișcare eșită din infinit și din durată, civilizațiile trecute ale pământului au rodit splendida lor ființă în mod inconștient, fără să-și dea seama nici de forța care le însuflețea, nici de germenii propriei lor morți, care zăceau ascunși printre elementele lor de viață. De aceea toate civilizațiile de până acum ale omenirii au fost pieritoare. Ele s'au prăbușit fără să-și dea seama că se prăbușesc, bănuind chiar că se înalță. Decadența lor a fost, din această cauză, inevitabilă.

Asemeni civilizațiilor trecute ale pământului, civilizația actuală a intrat, după o perioadă de forță și de glorie, pe panta propriului ei declin. Este pentru prima oară însă în istoria lumii, cum just observă Carrel, când o civilizație își dă seama că este expusă pieirii prin liberul joc al elementelor ei vitale.

Tot pentru prima oară este însă în istoria lumii, când o civilizație devine liberă de propriul ei destin, prin faptul că însfârșit îl înțelege, ridicându-se astfel din regatul necesității în acel al libertății. Devenind conștientă de sine însăși, de primejdia care o amenință, civilizația actuală devine stăpână pe destinul ei. După cum știe că poate pieri, știe tot atât de bine că nu depinde decât de ea ca să împiedice asta. Căci moartea civilizațiilor, supuse cauzalității psihice, spre deosebire de aceea a organismelor naturale, supuse cauzalității fizice, nu e inevitabilă, pentru acelaș motiv pentru care cauzalitatea psihică nu este inevitabilă.

Scoțând în relief contrastul între cauzalitatea psihică și fizică și făcând aplicația cuvenită a acestui principiu la explicarea fenomenelor culturale, d. prof. Negulescu a adus o contribuție dintre cele mai de seamă la înțelegerea viitorului civilizației actuale, înlăturând ca profund eronate toate lamentațiile pesimiste cu privire la declinul inevitabil al acestei civilizații.

„Inlăuntrul cauzalității psihice, care e factorul de căpetenie al evoluției sociale, spune d. prof. Negulescu, prevederea efectelor posibile ale acțiunilor omenești poate modifica desfășurarea lor, așa încât să ducă la alte rezultate". Dacă este incontestabil că — lăsat în voia lui, adică în limitele cauzalității sale interne — liberul joc al forțelor sufletești, cari pun în mișcare civilizația actuală, ar duce-o cu necesitate în ruină, nu este mai puțin adevărat că — datorită puterii de inhibiție a reprezentărilor — cunoașterea și prevederea neajunsurilor poate atrage cu sine, în societățile omenești, evitarea lor. Dacă sociologii veacului trecut ar fi înțeles acest lucru, nu s'ar mai fi risipit atâta energie prețioasă, formulându-se, după modelul științelor naturii, explicații mecaniste și deterministe ale fenomenelor culturale. Sociologia n'ar mai fi silită să piardă astăzi un timp și mai prețios, combătând insuficiențele și primejdiile concepției determinismului economic, biologic, geografic și istoric și, desigur, cunoștințele noastre despre fenomenele sociale ar fi cu mult mai înaintate.

„Fiind inconștientă, spune d. prof. Negulescu, cauzalitatea fizică, care domnește în natura neînsuflețită, e fatală; ea se desfășoară, totdeauna aceeași, cu o regularitate desăvârșită. Faptul că, grație descoperirilor științei, putem prevedea, de atâtea și atâtea ori, efectele cauzelor ce ne interesează, faptul acesta sufletesc nu influențează nicidecum acțiunea eficientă a cauzelor de care e vorba; efectele lor rămân aceleași. Faptul, bunăoară, că un marinar priceput poate prevedea, grație unei experiențe îndelungate și minuțioase, apropierea unei furtuni, îl poate ajuta, e drept, pe el însuși să ia măsurile cuvenite, dar nu întârzie cu nimic izbucnirea furtunii și nu schimbă cu nimic acțiunea ei asupra valurilor mării. Tot așa, dacă s'ar putea prevedea erupțiile vulcanice sau cutremurele de pământ, s'ar lua de sigur măsuri foarte utile pentru salvarea vieții și averii mobile a locuitorilor din regiunile amenințate, dar nu s'ar putea schimba cu nimic cursul cataclismelor de acest fel, care s'ar produce, urmând legile lor, în absolut aceleași forme".

Nu tot așa se întâmplă însă în domeniul fenomenelor sociale, unde ne mai domnind determinismul riguros al legilor naturii, omul își făurește singur destinul, nu fără a suferi, este drept, cauzalitatea propriilor sale acțiuni, de îndată ce acestea se instituționează, căpătând adică un caracter obiectiv. Societatea suferă influența cauzalității psihice a dorințelor, a sentimentelor, a voinței, a idealurilor oamenilor, cari, în producția socială a vieții lor, intră în anumite relații de producție, ce pot să devină uneori, este adevărat, independente de voința lor. Intr'adevăr, se întâmplă ca oamenii să scape uneori controlul relațiilor lor sociale, cari lăsate la liberul joc al desfășurării lor pot lua o întorsătură anti-umană, cum s'a întâmplat de atâtea ori în istoria societăților. Odată produs însă, acest proces de deviațiune poate fi, tot așa de bine, împiedecat să ajungă la ultimele lui consecințe, deîndată ce oamenii se hotărăsc să ia energic în mâini frâul destinului lor. Speranțele catastrofice ale determinismului economic marxist, pesimismul congenital al morfologei culturale spengleriene, determinismul rasial al lui Gobineau, fatalismul orb al voinței în sistemul de gândire al lui Schopenhauer, se bazează pe o transplantare inadmisibilă în domeniul acțiunilor omenești, emanate din libertatea spiritului, a legilor scoase din observarea naturii fizice și corporale.

Iată pentru ce spuneam, întemeindu-se pe aceste observații, că ajungând la conștiința de sine, la conștiința propriei ei morți posibile, civilizația actuală se ridică, prin aceasta, la o demnitate spirituală și o putere inegalată de celelalte civilizații apuse ale istoriei. Știind că este expusă pieirii, civilizația actuală va învinge moartea, dacă — după cum este foarte probabil — vor sfârși prin a prevala în ea forțele spirituale deasupra determinismului orb al forțelor ei materiale.

Meritul inițial al lucrării d-lui Negulescu ,pe care ne-am silit cu deosebire a-l scoate în relief, constă în a fi'dat o întemeiere nouă unei concepții optimiste a „destinului" omenirei. Nu putem sublinia îndeajuns însemnătatea acestei atitudini, care echivalează cu o „răsturnare coperniciană", emancipând înfine filosofia culturii de prejudecățile materialiste cari, sub o formă sau alta, au supravețuit, din nefericire, până în zilele noastre în domeniul ei.

Constantin Micu

BIRUINȚA MUZICII

Răsboiul actual, mai înverșunat poate în încleștarea lui statică decât cele mai aprige bătălii deschise din trecut, a putut totuși păstra, prin întunecimile grele ale răului deslănțuit, raze de lumină blândă, care deslușesc parcă de pe acum dorul de pace și refuzul civilizației de a renunța la drepturile spiritului. Indesindu-și parcă pulsațiile cu o emoție nouă, mângâiere adânc pătrunzătoare și liman de nădejdi, muzica își continuă marea ei misiune, neturburată, plutind peste tumultul surd al luptei.

Pe fronturi, în văzduh, peste talazuri, forțele urgiei se pândesc gata să se isbească năpraznic, dar n'au puterea să înăbușe glasul de alinare, de reculegere, de misericordie al muzicei, care vrea parcă să păzească intacte bunurile sufletului, astăzi la grea încercare.

Artiștii neamurilor pornite la crâncen răsboiu, poartă și acum cuvântul înălțător al artei celei mai abstracte și mai minunate, muzica, răspândindu-l cu crescută dărnicie și evlavie, în propria lor patrie sau peste mări și țări, pentru a păstra peste tot imaginea vie a unei civilizații ce nu trebuie să piară. Este oare un germen de înfrângere a pornirilor sălbatice ale popoarelor, este un semn dătător de încredere în conștiința și soarta omenirii? In tot cazul, este o licărire de biruință a binelui, care nu poate trece neobservată, în clipa în care setea de regăsire a lui se resimte, tragic, pretutindeni.

R. Alexandrescu

CRONICA DRAMATICĂ

Studio: „Fata dela mansardă"

de N. Kirițescu

Piesa d-lui Kirițescu vrea să fie un rechizitoriu al capitalismului, însă nu isbutește să fie altceva decât rechizitoriul melodramatic al capitaliștilor ad-hoc, puși de autor să servească drept ținte unor înduioșătoare atacuri umanitariste. Vă amintiți desigur ce zarvă s'a făcut anii trecuți în jurul aruncării în ocean a unor mari cantități de cafea, sacrificate de producători pentrucă supraproducția să nu strice prețul cafelei pe piața mondială. In piesa dela Studio cafeaua a fost înlocuită cu ciocolată, iar zarva opiniei publice revoltată a fost simbolizată de o domnișoară blondă, drăguță și foarte cinstită, care soluționează prin exces de umanitarism criza supraproducției, rezolvând până la urmă alte câteva crize psihologice, transformând total câteva suflete omenești și căsătorindu-se cu nepotul directorului dela fabrica de ciocolată.

După cum se vede piesa e construită după tiparul obicinuit al genului: un mediu rece și egoist în care oamenii se confundă cu cifrele și pe care-l transformă intervenția spontană a unui suflet naiv, venit din afara acestui cerc vicios (ca [illegible] nu zic vicios). Seamănă cu alte piese? Fără îndoială! Seamănă atât de mult încât m'-am adus aminte de fosta companie Sică Alexandrescu-Tudor Mușatescu, care importa cu duzina astfel de producții pseudo-dramatice pentru uzul și satisfacția unui public, pentru care legea minimului de efort intelectual înlocuia bunul gust și transforma scena într'un *ecran „au ralenti"*. Nici nu ne dăm încă seama cât rău a făcut teatrului românesc trustul de mediocritați din pasagiul Comedia și cât de adânc a pervertit un public, și așa destul de slab de înger și de nepregătit. D-ra Leny Caler, care a avut oarecare t a l e n t la început, a fost transformată în vedeta-exponentă a noului gen *adaptat* de domnul Sică (*adaptat*, ce insultă pentru public!) priceperii, înțelegerii și capacității lacrimogene a bucureștenilor. In câțiva ani Shakespeare și Pirandello au devenit amintiri, dacă nu chiar amenințări de plictiseală, iar adaptările după piese cu muzică și cu „bancuri" au luat locul teatrului pentru a concura cinematograful.

Tentați de rețete, autorii noștri [illegible] în cursă. D. Mircea Ștefănescu [illegible] dela „Veste bună" la „Acolo, departe" iar d. N. Kirițescu, dela „Ion al Vădanei" la „Fata dela mansardă". E de reținut că ambele cazuri urmează aceeaș curbă decadentă: dela scena Teatrului Național, unde se mai păstrează o anumită decență teatrală, au coborît către Studio unde maniera Sică, deși tot atât de blamabilă, e totuș scuzată cu titlul de experiență.

Asistam la comedia d-lui Kirițescu și regretam sincer calitățile acestui om de teatru înnăscut. Le regretam pentru că nu fuseseră altfel întrebuințate și pentrucă, prin a-contrario, unui scriitor fără talent nu ai ce să-i regreți. Eroina de pildă e foarte viu schițată atât de autor cât și de talentul real al d-rei Marcela Deculescu. De asemeni personagiul pe care-l încarnează atât de plastic verva mucalită a d-lui Ion Manu, e un tip, însă un tip cu care nu se face nimic, ca și cu domnișoara Mincu, admirabil interpretată de d-na Natașa. „Mult zgomot pentru nimic", ar fi spus cineva care n'a apărut de mult pe scenele românești și de care d. Kirițescu ar putea să se apropie uneori fără teamă de contaminare. Căci numai boalele se iau, sănătatea niciodată.

N'am reținut numele [illegible] încă i se poate reproșa [illegible] tabila înfățișare a compar[illegible] guranților din actul doi [illegible] cât și prostul gust [illegible] al decorurilor din toate actele [illegible] puiți-vă un consiliu de administrație format din câțiva tineri [illegible] bătrâni, cu părul sur și cu [illegible] adolescenți și ale căror gesturi [illegible] cearcă în van să se impună [illegible] grave. Iar decorul biuroului din [illegible] tul I, tabloul [illegible] decorul [illegible] din ultimul act sunt pur și [illegible] ilustrații pentru un [illegible] care [illegible] numi „Arta de a transforma [illegible] pe cari le meriți în aplauze [illegible] nu le meriți".

Dramaticu[s]

Conferințele săptămân[ii]

Colocviul profesorilor de geografie

Vineri 15 XII s'a ținut la Facultatea de științe, obișnuitul colocviu lunar al profesorilor de geografie.

A deschis ședința d. profesor univ. V. Mihăilescu, prezentând celor de față pe d. profesor Maraschoski, dela Univ. din München, sosit de curând cu intenția de a scrie o carte de geografie a României. Cartea va cuprinde viața pastorală și formarea poporului și a statului român.

Trecându-se la programul ședinței, d. profesor univ. C. Brătescu a luat cuvântul. Domnia-sa a vorbit despre două importante lucrări. Prima a profesorului Sieglin, intitulată: „Părul blond al popoarelor indo-germane" și cealaltă a profesorului Ehrich Hermann, având ca titlu: „Teoria oscilațiunii".

In lucrarea sa, profesorul Sieglin susține mult desbătuta teorie a rasei pure, căutând să explice superioritatea celei indogermane, al cărei tip reprezentativ este omul înalt, mușchiulos, blond și cu ochii albaștri. Cu privire la patria lor primitivă, autorul stabilește o regiune complet izolată de a celorlalte popoare, regiune care astăzi ar corespunde Ucrainei, pe vremea aceea rămasă ca o insulă, înconjurată din trei părți de apele mărilor și mărginită la nord de platforma glacială. Numai prin această absolută izolare, popoarele indogermane și-au putut păstra pretinsele caractere de rasă.

Astfel, având ca locuință peștera și drept tovarăș frigul, ele și-au oțelit sufletul și și-au întărit trupul. In lupta de fiecare zi cu greutățile de tot felul, și-au ascuțit spiritul inventiv, s'au organizat și au învățat ce este disciplina. Iar din cauza cerului veșnic acoperit, părul va deveni din ce în ce mai blond și ochii vor purta în ei mereu culoarea apelor și zărilor albastre.

Mai târziu, climatul încălzindu-se, platforma nordică de ghiață s'a retras, apele au scăzut și a început emigrarea. Răspândirea lor s'a făcut, după părerea autorului, pe o suprafață considerabilă, supunând toate popoarele cu cari veneau în contact. In felul acesta o bună parte a caracterelor inițiale s'a pierdut, păstrându-se totuș o ramură [illegible] rei tip reprezentativ a [illegible] omul înalt, mușchiulos [illegible] albaștri. Acesta este [illegible] Pentru a da însă o mai mare [illegible] susținerii tezei sale, profesorul [illegible] studiat mitologia și întreaga [illegible] clasică, ajungând la concluzii [illegible] și pline de exagerări. Astfel, [illegible] rul, 350 din marile personalită[ți] [illegible] nilor erau blonde. Numai 45 [illegible] Deasemenea, 60 dintre zei erau [illegible] și bruni numai 35. Din această [illegible] tegorie făceau parte, bineînțeles [illegible] infernului. Aceasta este [illegible] Sieglin. Dar, spune d. profesor [illegible] tescu, autorul nu accentuează [illegible] de fapte reale, privitoare la [illegible] Europei. [illegible] adaugă [illegible] craina nu era o insulă pe vreme[a] [illegible] întrucât apele nu aveau o extin[illegible] ximă, iar podișul moldovean con[illegible] evidentă legătură între acele [illegible] Europa centrală. Ci mai adevăr[illegible] [illegible] aceasta mai aproape de [illegible] fost tot în câmpia de nord a Ge[illegible] în apropiere de Elba, în acele [illegible] aspre, numite Lüneburger-Heide.

Cu privire la teoria oscilațiunii, [illegible] fesor Brătescu arată felul [illegible] profesorul Harmann expune o te[illegible] rie despre formarea reliefului [illegible] pământesc. Autorul [illegible] munților și ma[illegible]lor depresiuni [illegible] culația marginii suberu[illegible] să restabilească echilibrul [illegible] numit loc de pe glob.

A mai luat cuvântul d. [illegible] Gheorghiu și d. profesor St[illegible] Stroescu cere cu mult entuz[illegible] mai largă întrebuințare a [illegible] „Transilvania" și nu a celui de [illegible] a cărui [illegible] ungară. [illegible] d. prof. [illegible] arată că se [illegible] o greșală condamnând acest [illegible] oarecum după accent și formă [illegible] ți Ardean, de origină celtică [illegible] dovedește numirea rămasă [illegible] Ardeni. Cu aceasta colocviul [illegible] într'o atmosferă de caldă uni[illegible]

Maria Ge[illegible]

Urmașii Luceafărului

Dacă în timpul vieții Eminescu a fost lăsat de boerii timpului să înnoate în cerneală și lipsuri — ca să nu mai pomenim de fatalele ocări ce se aruncă întotdeauna pe opera și individul unei mari personalități, mai ales în țări de cultură incipientă — după moarte, în schimb, scrierile și tragicul său ins omenesc au fost acoperite de o stimă egală cu uriașa sa trecere printre noi. S'au produs și se mai văd încă neleguiri în jurul biografiei și operei sale și, cu prilejul cinquantenarului eminescian din vara aceasta, noi relevam, în paginile „Universului literar", o parte din aceste sacrilegii care fac să pătimească etern bunul, divinul Eminescu.

Să nădăjduim că toate aceste crime ale unor negustori de glorii vor fi împiedicate cu timpul și gândul să ne rămână tot pe strădania acelora cari, prin cercetările, comentariile și tiparul lor, au ținut să facă din opera eminesciană un monument mai rezistent decât arama.

Cea mai recentă dintre aceste datorii pioase este ediția operei complete a lui Eminescu, inaugurată cu POESII-le și cu care s'a însărcinat *Fundația pentru Literatură și Artă „Carol II"*. Pentru cei 50 de nori cari au trecut pe șesurile morții celui mai mare poet al nostru, inițiativa augustelor Fundații este un act care strămută dintr'odată Occidentul în București și acest prim volum, mare și alb cât luna, e menit să acopere cu strălucirea sa toate rușinile noastre și ale părinților noștri cari n'au fost în stare să-i ridice în Capitală o statuie celui mai înnalt avânt spre aștri al Neamului acesta „ai nevoii!" (Așteptăm cu încredere inițiativa d-lui Dombrowsky, primarul general al Municipiului, botoșănean de origine, care s'a dovedit a avea o adâncă înțelegere față de sensurile culturii).

De această ediție se leagă numele d-lui prof. Perpessicius, care a reintrat în vechea și marea sa vocație de pasionat cercetător literar și comentator. Din puzderia de note, trimiteri și alte atâtea erudite glossarii care însoțesc textul acestei Căi lactee eminesciene, truda care, în cursul a vreo 5 ani de zile i-a distrus profesorului Perpessicius ochii — are darul să-i deschidă mâine porțile măcar ale Academiei.

Ultimul pahar de laudă, la această sărbătoare a culturii românești, se cuvine d-lui Al. Rosetti, directorul editurii Fundațiilor Regale, acest mare înger bun al acestei inițiative și al atâtor alte opere de gust și reală cultură. D. Rosetti va avea, desigur, în vedere observația d-lui Nichifor Crainic din „Gândirea" și pe care ne-o însușim și noi, anume că la viitoarele volume trebuie schimbată această scumpă hârtie străvezie...

O altă manifestație și mai recentă, care se face în slava lui Eminescu, e opera profesorului și academicianului I. E. Torouțiu, care a dedicat ultimul număr al „Convorbirilor literare", pe care cu atâta sârg și competință le conduce dela o vreme — amintirii lui Eminescu. Un volum de aproape 1.000 de pagini, cu colaborări strălucite, fotografii și lucruri inedite, toate într'o prezentare tehnică, pentru care cinquantenarul [illegible] buie să-i rămână adânc recunoscător bucovineanului Torouțiu.

Dar acum, dupăce am apăsat asupra acestor două evenimente care-l îmbracă, postum, pe Luceafăr într'o demnă frumusețe — cu acelaș simț al dreptății, să ni se îngăduie să povestim acum câteva scene, pe jurământ autentice.

Eram odată la Societatea Scriitorilor Români, în cabinetul d-lui Eustațiu Măciucescu, casierul general al instituției. Deodată, își face apariția pe ușă, modest, aerian, ca un zefir, un domn:

— Vă rog, eu sunt... știți... am venit pentru pensia aceea...

— Știu, domnu Eminescu! — i-a răspuns, răstit ca un țar, distinsul nostru amic, d. Măciucescu. Vino dumneata săptămâna viitoare. Acum n'avem bani.

Eu, eram uluit. Nu știam dacă visez sau domnul care intrase pe ușă este însuși Eminescu. Semăna extraordinar de mult cu autorul „Sărmanului Dionis" — și ochii și fruntea și gura, ba era îmbrăcat în niște haine de dril, ca Eminescu din cunoscuta fotografie.

D. casier general și-a văzut de treabă, iar omul în haine albe de dril a salutat respectuos și a părăsit cabinetul, cu acelaș aer resemnat, aerian.

M'am desmeticit și l-am întrebat pe d. Eustațiu cine e acest om.

— Victor Eminescu — m'a lămurit dânsul. Nepotul poetului...

Nu mult după aceea, m'am dus într'o Duminică, la marginea dinspre Sud a orașului, să vizitez pe un amic al meu suferind, un cărturar pe care tocmai înalta lui intelectualitate și cine știe ce alte fatalități l-au răpus și-l internaseră în cele din urmă în această instituție.

Acolo, amicul meu, care acum, spre fericirea mea și a lor săi este complect restabilit, mi-a prezentat, pe o alee, pe Domnișoara... Eminescu!

— Am crezut iarăși cu sunt pradă unei amăgiri, mai ales în parcul acelui spital al iluziilor, și în după amiaza aceea de aur târziu al toamnei trecute...

Dar era adevărat. Domnișoara aceea subțire, înaltă, de 27 ani, cu ochii verzi ca două stele de seară, cu fruntea mare, limpede — era chiar Domnișoara Eminescu, nepoata, mai precis strănepoata poetului.

Fată cultă, cu un mare bun simț, mi-a povestit cum, din cauza lipsurilor, a fost nevoită să-și întrerupă studiile universitare la Iași, că adesea e nevoită să vină aici în căutarea medicilor, cari s'au arătat întotdeauna binevoitori, și că în sanatoriu, tot acolo, se mai află și sora ei, care pentru a'și putea plăti medicamentele și taxele de întreținere e nevoită să facă, la administrația spitalului, pe ajutoarea de magazioneră.

Mi-a povestit frumoasa fată o mulțime de alte lucruri și pe care eu am rugat-o ca, imediat ce va părăsi aceste alei, să-mi dea de veste, ca să încerc, cu modestele mele relații, să fac ceva pentru dânsele. Ar fi vrut orice post, oricât de neînsemnat și de modest retribuit, numai să-și poată câștiga existența.

Fata a ieșit din sanatoriu și într'o bună zi, o voce de argint mă chemă la telefon.

Ne-am întâlnit. Mi-a dat și o cerere semnată în alb pentru o slujbă și după multe stăruințe, isbutisem să-i asigur undeva cele 30 de pâini, lunare.

Dar pe Domnișoara Eminescu nu aveam acum de unde s'o mai iau! intrase ca'n pământ și nu-i știam nici adresa, căci nu vrusese [illegible] să mi-o dea. Cu ajutorul tânărului meu amic, poetul Const. Virgil [illegible]ghiu, astăzi reporter mare și redactor oficial, am reușit să de[illegible] undeva, într'un fund de curte, cu noroiu și buruieni, locuința [illegible] Eminescu, o odaie cu ferestre de hârtie, într'o clădire de rosu [illegible] nată.

Dar fetele lipseau. Erau poate iarăși în sanatoriu...

Nu le-am mai văzut niciodată. Nu mi-au mai dat nici [illegible] mărturisesc că, intrând în aceste evenimente din urmă, [illegible] sător cum sunt — nici eu nu le-am mai căutat.

Deunăzi, așteptam autobuzul în Piața Victoriei, să mă duc [illegible] Deodată, din lumina galbenă a Șoselei Kiseleff, au apărut, vrând [illegible] verseze Piața, două persoane.

Am avut, și de data aceasta, emoții. Le cunoșteam par[illegible] străbăteau soarele acestui sfârșit de Noembrie — el, cu ochii ca [illegible] stinși, ea cu privirile ca două stele de seară — mi-am adus [illegible] acești doi orbi cari se duceau unul pe altul de mână, refăcând [illegible] grup din Sophocle și Shakespeare, erau tatăl și fiica: Victor [illegible] și Domnișoara Eminescu. I-am privit lung, cum se îndreptau sp[illegible] vardul Lascăr Catargiu: ea, îmbrăcată în acelaș negru scăpăta[illegible] știam; el, cu o pălărie ponosită, strâns într'un palton gri, un d[illegible] pe care erau cusute câteva petece de altă culoare, niște petece [illegible] manuscrise, ca niște frunze mari, ca niște palme...

Din arborele eminescian, a mai rămas după cât știm noi [illegible] maior — o superbă figură tot așa de eminesciană — dar care, [illegible] țiunea d-sale de distins ofițer activ, cade în afara obiectu[illegible] rânduri. Și a mai rămas acest foarte trist Victor Eminescu, [illegible] cândva, pe undeva prin provincie și aceste două poesii, fete[illegible] rorile Eminescu", așa cum li se spune în registrul de pensii al S[illegible] care cu mijloacele de până acum, n'a putut să le servească [illegible] modestă de 2.000 (două mii) lei lunar.

Victor Eminescu, ca și gloriosul lor bunic, sunt inapți [illegible] Blestemul „părinților din părinți" îl duc și ei, precum se vede. [illegible] prin figurile lor cel puțin, uluitor de asemănătoare, poartă [illegible] vie, amintirea poetului.

Urmașii lui Eminescu, cum mai scriam noi cândva, nu [illegible] culeștilor, Sturzilor și Mavrocordaților să-i albă; în această [illegible] se cuvine măcar atât: o locuință, o masă asigurată, medi[illegible] palton fără stele mici și fără petece mari pe el.

In noul Cod Civil, s'a introdus obligațiunea legală ca [illegible] să ajute ramurile lor care s'ar afla în sărăcie.

Mihail Eminescu, afară de opera lui scrsă, alte averi ma[illegible] mai lăsat. Urmașii săi sunt, însă, rudă cu întregul neam, [illegible] citate românească. Casa Scriitorilor, S.S.R.-ul, Fundați[illegible] Reg[illegible] nicipiul, Ministerul Educației, Casa Școalelor — nu știu care d[illegible] instituții de cultură se va învrednici să pună la adăpost ultim[illegible] din sângele celui mai mare Domnitor al poeziei românești.

Așteptăm...

Intre două regimuri

Sunt de părere unii că nu este bine să desgropăm trecutul, mai ales trecutul politic, deși arheologia politică poate fi tot atât de bogat izvor de învățăminte, ca și arheologia propriu zisă.

Amintirea trecutului este însă uneori necesară spre a justifica prezentul, spre a putea judeca și compara rezultatele, spre a stabili legătura între cauze și efecte. Binele sau mai binele rămân noțiuni relative și discutabile dacă nu se sprijină pe o examinare comparativă. Experiența este legată de drumul mai scurt sau mai lung parcurs de omenire, dar mai ales de amintirea trecutului.

Să uităm trecutul înseamnă să nu învățăm nimic și să repetăm aceleași greșeli, poate cu urmări și mai rele.

Trecutul nostru a fost un nesfârșit sbucium pentru a ne păstra credința și pământul și pentru a strânge laolaltă frații de acelaș sânge, familia noastră națională.

Marele războiu ne-a adus unirea tuturor — sau aproape a tuturor românilor. Cum frații noștri din Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia trăiseră secole sub regimurile politice diferite de al nostru din vechiul Regat, era firesc ca grija de căpetenie a guvernanților să fi fost acela de unificare și consolidare națională, pe toate terenurile. Unificare și consolidare înseamnă acțiune convergentă, adică eforturi cu acelaș țel. Inseamnă o inventariere, coordonare și valorificare a activităților creiatoare, legate de existența și permanența națiunii române. Inseamnă armonizarea de interese, integrare organică a funcțiilor și valorilor sociale, continuitate de concepție și activitate, în toate domeniile de manifestare.

In loc de toate acestea, am adoptat o concepție cu totul contrarie, nu numai intereselor noastre, dar opusă actelor, faptelor, jertfelor și credințelor cari au stat la temelia marelui ideal de strângere laolaltă a tuturor românilor. Toate visurile noastre și ale generațiilor înainte înfruchipaseră și mângâiaseră un ideal național, — închegarea și întărirea marei familii naționale: — pe când toate concepțiile guvernanților, cari trebuiau să cimenteze națiunea, erau de esență și practică internațională. Oamenii noștri politici nu țineau să apară mari români, ci mari europeni, cel puțin: — fără a-și da seama că „mare european" însemna adesea un foarte îndoelnic român.

Cu această concepție nu numai că nu am putut pune nici un fel de ordine în casa noastră cea mare și nouă, dar am lăsat totul vraiște, ne-am împărțit în partide, am împărțit țara în părți, deși luptasem și sângerasem pentru unificare, — am învrăjbit sufletele, am surpat credința strămoșească, încurajând sau lăsând libere curentele de destrămare morală.

Invrăjbiți și certați, împărțiți și frământați de curentele politice, n'am băgat de seamă că pierdem totul. Ne socoteam stăpâni, dar ne-am pomenit stăpâniți [illegible], în timp ce ne certam, alții lucrau și câștigau, ocupând locurile noastre. Ceeace constituia bogăția noastră a devenit bogăția altora și sărăcia noastră. Activitățile creiatoare unele au lâncezit, altele s'au desvoltat alături de interesele noastre, iar altele direct în paguba noastră.

Agricultura a fost uitată după împroprietărirea țăranilor, cari lăsați la propriile mijloace și propria pricepere, n'au putut desvolta ramura de temei a producției noastre. Industria s'a desvoltat de cine a vrut și cum a vrut, — cu multe și uneori neexplicabile avantaje de stat — și cu multe și explicabile sacrificii din partea consumatorilor. Comerțul, — acaparat mai mult de străini, n'a fost un intermediar cinstit între producție și consumație, ci mai mult un profitor al muncii [illegible] și al necesităților consumatorilor de azi.

Toate aceste constatări sunt întemeiate pe date oficiale sau oficioase și mai ales pe repartizarea venitului național, reprezentând 30% pentru cele 15 milioane români și 70% pentru cele 5 milioane de altă naționalitate; ceia ce înseamnă raportul de 1 la 7 între venitul românilor și venitul celorlalți.

Tot din aceste date, precum și din buletinele specialităților respective mai aflăm: a) că în scurt timp vom fi nevoiți să importăm lemne de stejar, fiindcă exploatarea pădurilor noastre nu s'a făcut după cerințele științei silvice, ci ale conștiinței politicianilor din consiliile de administrație ale societăților forestiere; b) că zăcămintele noastre de petrol s'au redus, din cauza unei exploatări neraționale, care a îngăduit să aruncăm peste graniță, la prețuri foarte reduse, petrolul brut, valorificat de străini în folosul lor; c) că ocupațiile intelectuale, adică acele de îndrumare și conservare națională, au fost acaparate de străini. De sănătatea neamului românesc îngrijesc 9000 de medici, dintre cari 4000 români și 5000 de alte naționalități; d) că puterea de consumație și deci nivelul de viață al marei mase a poporului român, este sub orice nivel de viață omenească. Consumația de carne, pește, zahăr, lapte, etc., pe cap de locuitor, mai mică azi, decât înainte de [illegible]. Atunci se consuma 4 kgr. pește de cap pe an, azi se consumă 500 grame.

Dacă mai adăogăm că serviciile publice au crescut fără nici un folos aparent, că n'avem nici mai multe nici mai bune drumuri, că învățământul public nu mai este gratuit și deci deschis celor săraci, că în spitale nu pot intra bolnavii cari nu pot plăti, că justiția cere tot mai multe taxe și timbre și e tot mai complicată, avem, în rezumat, bilanțul fostului regim, sub care s'a gospodărit țara 20 ani.

Și dacă acesta este bilanțul, n'avea oare Regele nostru toate îndreptățirile să schimbe regimul? Să suspende activitatea nefastă a partidelor și să deblocheze pe partizani?

Nu era oare îndreptățit să dea așezământului nostru de stat o altă arhitectură? Să pună la temelia acestui așezământ realitățile vieții sociale în locul ficțiunilor politice? Să culeagă și să aleagă valorile sociale din sectoarele de activitate creatoare, iar nu din cluburile politice consumatoare?

Nu era îndreptățit Conducătorul destinelor neamului românesc să înlăture tot ceea ce diviza și slăbea națiunea, îngenunchindu-i puterile de rezistență, organizând și coordonând pe cele de producție?

Nu era îndreptățit să se documenteze asupra realizărilor și necesităților de viață ale Națiunii, prin cei cari trăiau și activau în câmpul acestor realități și necesități, iar nu prin cei ce operau în taberile politice? Nu este mai reală și mai democratică o reprezentanță națională a celor cari muncesc și produc, în sectoarele: agricol, industrie, comerț și intelectualitate, decât a acelora cari trăiau pe spinarea acestora?

Dacă toate aceste îndreptățiri stau la temeiul regimului instaurat prin Constituția din Februarie 1938 — atunci se explică atât necazul câtorva politicieni, cât și mulțumirea și mai ales nădejdea de mai bine a marei majorități a poporului român. Poporul, cu bunul lui simț, își dă seama că ceea ce s'a stricat în 20 ani, nu se poate repara în câteva luni; dar știe și simte că, de astă dată, rosturile de viață publică și particulară, se găsesc pe drumul cel bun.

Arht. I. D. Enescu

Regele creștin

(Urmare din pagina 1-a)

din munții Sionului nostru național:

„Toate interesele României și ale neamului Românesc sunt și interesele Bisericii. Biserica, apărând România și Românismul, se apără pe ea însăși.

Deci, pe lângă ostașii cu armele, cari ne apără cu trupul lor granița și la cari ne gândim totdeauna cu nesfârșită dragoste și recunoștință, trebuie în orice clipă să fim apărați de ostașii sufletului".

România și Românismul, ostașii cu armele și militarii sufletului pe cari trebuie să-i dea Biserica — iată tot atâtea cuvinte încăpătoare care măsoară cardinal momentul nostru național și cel european de astăzi.

Această viziune a normelor spirituale în care trebuie să ne îmbrăcăm nu putea, desigur, veni din simplele hârtii scrise de un Suveran care, obișnuit, își improvizează strălucitele Sale cuvântări.

Marele discurs bisericesc rostit deunăzi la Palatul Regal, își are isvoarele în credința profund creștină ortodoxă a Suveranului nostru, credință mărturisită cu ardoare de Majestatea Sa, într'un discurs tot atât de strălucit, ținut cu prilejul sfințirii catedralei unite din Lugoj. „Eu sunt născut și crescut ortodox" — spunea acolo Carol al II-lea. Regele care, după cum scrie d. Teofil Sidorovici într'o carte recentă, ține regulat, ca un țăran, posturile Bisericii, care merge, împreună cu augustul Său Fiu la Patriarhie să se împărtășească și care, în acelaș Palat în care organizează cu Alteța Sa Mihăiță frumoasele datini de Sărbători, primește din când în când și pe ciobanul Petre Lupu dela Maglavit, ca să îngenunche împreună în fața sfintelor tainice lumini...

Coborîtor dintr'o familie de Suverani credincioși — Regele Ferdinand I, botanistul și Regina Maria erau niște spirite profund religioase — urmașul Celor cari dorm sub pământul înflorit al Curții de Argeș își întinde înnalta Sa oblăduire și asupra moșiei lui Hristos cea de aici dela noi, autocefală — și prin aceste eterne treze preocupări în care agită lumina armelor, Carol al II-lea se dovedește Insuși un atlet al creștinătății și un Rege din galeria acelor mari Suverani bizantini cari au făcut gloria ortodoxiei.

După prăbușirea țarismului, suntem în prezent cel mai numeros popor ortodox.

Să încercăm să prefacem în fapte îndemnurile Majestății Sale Regelui care ținând într'o mână toiagul de foc al Spiritului, știe că imperialismul lumii — de exemplu Bizanțul, Turcia și Spania de altădată — s'au creat tocmai cu aceste turme negre ale credinței și apostolatului întru Cruce.

N. Crevedia

Crăciun pentru copii întârziați

Ce trist bilanț închee bătrâna Europă în acest sfârșit al lui 1939! In afara școlarilor leneși, cu antipatii sincere pentru cărțile din pupitru și în special pentru cele de geografie, cari se vor bucura că le rămân pe hartă trei state mai puțin de ținut minte, trei capitale, trei regimuri politice și așa mai departe (cifra 3 devine infinit, când e înmulțită cu strădaniile minții omenești), — nu mai văd alte bucurii în acest ajun de Crăciun. Va veni poate, în locul moșneagului blajin al copiilor, arătarea aceea inactuală în care oamenii acestui veac cred, cu atâta stupidă naivitate, cu atâta descompusă nădejde, că în traista lui vor fi poate și lucruri bune. Moș Crăciunul oamenilor mari de azi se numește Marte, nu dintr'o greșeală de calendar, ci dintr'o simplă eroare de perspectivă: ne chemăm civilizați și mergem înainte cu ochii în urmă, pășim pe drumuri noi, cu capul întors către veacuri cari n'au mai rămas decât între scoarțele istoriei. Semănăm și noi cu copiii cari cască gura după o fanfară și calcă prin băltoace sau cad în gropi. Să nu ne mirăm deci prea mult că ne apropiem de anul două mii și că ne împușcăm unii pe alții, că în loc să folosim marea pentru a prinde pește sau pentru a ne scălda, punem mine plutitoare sau magnetice, ca să murim mai repede, că în loc să ne plimbăm cu avionul preferăm să ne prăbușim cu el, că în loc să dormim în pat sforăim prin șanțuri cu apă, că ne place să ne scuture tancul prin hârtoape în loc să călătorim liniștiți pe pernele unui automobil confortabil. E o simplă eroare de perspectivă, cum spuneam, care va trece așa cum trece copilăria cu Moș Crăciunul și cu hărțuelile ei. Numai că mi se pare puțin ridicul să facem parte dintr'o Europă cu părul sur și în acelaș timp să ne jucăm de-a războiul...

Nu trebue să fim prea amărâți pentru atâta lucru, căci s'ar putea ca războiul să fie un semn al tinereții creatoare, însă mă gândesc numai la zâmbetul ironic al oamenilor de peste o sută sau două de ani. Căci va spune cu siguranță unul din profitorii străduințelor noastre de azi: „Din ce ființe absurde mi-a fost dat să mă trag! Ce strămoși anormali, lipsiți de simțul proporțiilor! Cu aceleași mâini cu cari sculptau minuni, scriau poeme, migăleau mașini, pictau și construiau, se omorau unii pe alții ca niște fiare, sau ca niște arierați mintali, cu degetele conduse de altă putere decât aceea care le poruncea să ucidă și să distrugă".

Mi-e silă depe acum de cuvintele urmașului meu probabil, însă trebue să recunosc umil că va avea dreptate. Va avea dreptate și totuși... Priviți o clipă harta războiului. Numai o singură țară latină se află în luptă. Ceilalți combatanți, sunt anglo-saxoni, germani, slavi și ungro-finezi, iar singurul popor latin care se luptă, nu a luat armele pentru cuceriri sau pentru a-și satisface o primitivă necesitate războinică, ci pentru a garanta Europei o pace mai durabilă. Pentru rasa noastră, a soarelui și a mării limpezi, bilanțul anului acestuia nu e totuși prea descurajant.

Va veni în curând zăpada, această haină a tăcerii albe. Iată dece, acelor cari ar putea să se întrebe, curioși, despre sfârșitul conflictului actual, nu le pot răspunde prea mult: e prea albă definiția anotimpului și prea ascunse sub zăpadă tainele lui. Pot reaminti numai, îndrăgostiților de istorie, că Europa n'a cunoscut niciodată — și dacă istoria va fi consecventă — nu va cunoaște nici de aci înainte altă supremație decât aceea a clarului geniu latin. E poate o fatalitate pentru alții această stăruitoare unitate în timp, pentru noi însă e un destin agreabil...

Nu mă pot împiedeca să privesc în urmă, acum când „Sfarmă-Piatră" începe un nou ciclu de existență. Vă amintiți fulgerele lui de-atunci, forța cu care a ajutat la răsturnarea României vechi, a partidelor și a prostocrației? Sunt semne în trecutul acesta glorios, cu care puține reviste se pot mândri, că spiritul protector al acestor pagini e un geniu al lucidității, al frumosului pur, al înțelegerii sincere. Cine va continua să creadă în el, probabil că nu va fi niciodată desamăgit.

Vintilă Horia

IN FAȚA CEASULUI DE AZ

Iată-ne din nou la această tribună de luptă naționalistă, pe care am însuflețit-o cu pasiunea și tinerețea noastră câțiva ani, în cursul unei epoci de neobișnuite și aprige frământări. Revenim cu acelaș suflet care ne-a legat pentru totdeauna de idealurile noastre românești, cu acceaș hotărâre și vigoare care au dat expresie în trecut mărturisirilor noastre și cu acceaș aprinsă voluptate pentru căile de înălțare a neamului nostru. Până vom mai simți încă flacăra anilor tari, vom sta neclintiți la postul acestei datorii, păstrând pentru noi sacra mulțumire a conștiinței care ne-a poruncit cândva — în zilele adolescenții noastre — să ardem în bâlbâra acestui neastâmpăr.

Ne întoarcem fiecare din aspre și severe popasuri, făcute în slujba patriei, precum se cere în ceasul acesta mare prin care trecem. Unii purtăm încă veston și capelă, iar condeele noastre le-am schimbat cu unelte mai dure, dintre acelea cu care se scrie istoria. Am văzut în lunile acestea, și-au văzut mai ales cei care nu puteau să priceapă altădată, că temeiul credinței pe care am stat noi, este eternul principiu al existenții unui popor.

Țara înaintea oricui și peste orice vremelnicie!

S'au întâmplat atâtea în ultimul timp! Istoria sângeroasă din nou și mustește prin răni oribile veninul umanității, pe care atâți naivi sau perverși l-au socotit nectar dătător de visuri frumoase. Vaierele mulțimilor lovite mișelește răsună iarăși sinistru pentru plăcerea corbilor și peste toată imensa durere nu se întrevede decât jocul unor calcule, care vor răscumpăra la sfârșit, jertfa zadarnică a milioanelor de morți!

Crunt destin a avut lumea pentru epoca în care ne-a fost dat nouă să trăim.

Atât de crunt, încât de'ar fi fost posibil să ne dăm consimțământul cu privire la venirea noastră în lume, cred c'am fi renunțat la această plăcere.

Și totuși, închizând ferestrele casei ca să nu mai știm ce se întâmplă pe la vecini, să căutăm mângâierea în propriul nostru lăcaș, unde de-atâteaori s'au născut bucurii mari chiar în clipe de cel mai greu zbucium. Aici în țara părinților noștri, în sănătatea câmpurilor și a brazilor de la munte, pe unde astăzi răsbat privirile aprige ale haiducilor noștri cu renume de viteji fără seamăn, să căutăm tăria și rezistența pe care ne-o cer vremurile. Și dacă nu ni-i destul atât, să mergem pe întinsul istoriei, să începem cu întâiul descălecător care a venit dela Râm și să trecem prin veacuri mână în mână cu legendele și eroii noștri până la Mărășeștii cei falnici și nebiruiți. Și-atunci, vom putea din nou să contemplăm înfiorați de emoție, imaginea Patriei și a neamului, așa precum au statornicit-o vrerile strămoșești și sfânta grație a lui Dumnezeu.

Noi nu suntem aici puși de vijelia întâmplărilor sau din bunăvoința altora. Pământul pe care stăm grăiește din veacuri în limba noastră prin toți mugurii și isvoarele lui. In spațiul acesta e o singură făptură etnică ale cărei rădăcini răsbat prin straturi milenare și pe care nicio forță n'a putut s'o desfigureze. Făptura aceasta e făptura neamului românesc. Revărsată dincolo de hotarele în care am rămas din vrutul nostru, ea e prezentă pe toate meleagurile vecine pe unde au purtat semnele civilizației străvechi, cohortele romane. Când am începe să ne numărăm oamenii, căutându-i prin spațiul istoric al marilor începuturi, păduri nesfârșite ar răspunde la numele de român, fiindcă așa au rămas până azi cu toate vitregiile prin care i-a purtat soarta. E un brâu românesc de veche și nobilă viță, în jurul hotarelor noastre, ceea ce are o semnificație covârșitoare pentru importanța ce se va acorda unor asemenea elemente în politica grupului.

Această persistență a zonelor românești, dovedește nu numai realitatea unor drepturi asupra cărora nu încape nicio discuție, ci o adâncă tradiție de rezistență pe care se sprijină certitudinile noastre de totdeauna. Dar ne-am limitat între zidurile cetății pe care o stăpânim azi, ca să dăm cuvânt de pace și bună înțelegere lumii. Altfel se pot arăta și alte semne ale răspândirii noastre. Biserica Ortodoxă la altarul căreea au îngenunchiat moșii și strămoșii noștri, păstrează pentru noi un cer larg sub care au umblat misionarii români pentru slava și mărirea lui Iisus.

Episcopii și mitropoliții noștri au lucrat și pentru alte neamuri, iar un Petru Movilă a pus în răsărit bazele dogmatice ale ortodoxiei în a sa vestită „Pravoslavnica mărturisire", cam în acceaș vreme când Vasile Lupu la Iași adăpostea cu cinste și fală mare, Sinodul Bisericii răsăritene.

Sunt multe și nepieritoare dovezi ale puterii noastre fizice și spirituale, pe care le-au lăsat ostașii aceia de demult, voievozii și vlădicii altarelor noastre. Din truda tuturor și din necurmate suferinți s'a rotunjit imaginea de azi a țării și s'a născut steaua care ne călăuzește către limanuri tot mai însorite. Mergem cu ochii țintă la ea, precum mergeau Magii în căutarea Pruncului sfânt, și știm că în străfundurile făpturii noastre stă sâmburele eternității și puterea de neînfrânt a unui neam predestinat căilor de lumină.

In spațiul acesta s'a boltit de veacuri cupola românismului, tot mai trainică, și ea va tutela de-aici înainte mersul istoriei în părțile răsăritene.

Pan M. Vizirescu

Tineretul ardelean și noua rânduială a țării

In manifestările sociale și politice ale Românilor din Ardeal stăruie un *accent de largi rezonanțe plebiscitare*. Intr'adevăr, cine se apropie cu evlavia cuvenită de istoria luptelor date de Ardeleni pe toate fronturile revendicărilor politice, rămâne adânc impresionat de relieful pe care-l ia, din timp în timp, *atitudinea plebiscitară*. Socotim, fără a păcătui de exagerare, că atitudinea plebiscitară alcătuește *adâncimea istorică* a Ardealului.

Dar această atitudine nu este decât expresia exterioară a unor factori de natură, hai să zicem, abisală. Adâncimea lor ține de însuși actul lor de naștere. Fără a enumăra motivele și împrejurările istorice, care, prin opoziție opresoare, le-a potențat vigoarea originară, afirmăm, cu inima împăcată, că factorii care zac la temeliile atitudinii plebiscitare își au și ei temelii mai adânci în straturile istorice ale ființei noastre etnice. Dealtfel, considerând lucrurile din această perspectivă, istoria transilvană ne apare înscrisă pe mai multe planuri de adâncime. Ultimul din aceste planuri credem că stă în zonele cele mai adânci ale sensibilității noastre istorice. Putem spune chiar că în ei se vânzolesc germenii conștiinței istorice a sângelui românesc. Numindu-l *sentimentul comunității*, nu facem decât să cuprindem sub petala unei expresii o multiplicitate de latențe, care, în iureșul revoluțiilor sau în răstimpuri de liniște creatoare și constructivă, s'au deschis în tot atâtea forme împlinite de existențe istorice și spirituale. Atitudinea plebiscitară nu este decât una din aceste forme, firește, de natură politico-socială.

Sentimentul comunității, la rândul lui, nu este decât un termen de legătură între alte două realități de aceeași natură: *afinitățile comunitare*, care sunt în primul loc, afinități de sânge, de vecinătate spațială, de datini, etc., și *conștiința comunitară*, legată mai ales de timpul istoric și concretizată în trecut comun, conviețuire prezentă și aspirații comune de viitor. Dacă afinitățile comunitare și vecinătatea spațială ne dau una din dimensiunile națiunii, *omogeneitatea în spațiu*, conștiința comunitară, ontic legată de timp, ne dă pe cealaltă dimensiune a națiunii: *continuitatea firului istoric*. Opunându-se, cu aceeași vigoare amândouă, teoriilor tendențioase care pledează pentru așa numitele *goluri istorice*, ele constitue *permanențele istorice* ale unui neam. Și toate aceste plesne de lumină din viața istorică a unui neam se concentrează în cristalul indestructibil al *conștiinței naționale*, ale cărei coloane de susținere sunt afinitățile comunitare.

Dar acești factori ai vitalității comunitare, ce se vânzolesc în zonele cele mai profunde ale sensibilității istorice a sângelui românesc, produc, pe diversele planuri de manifestare socială, rezultate multiple, a căror unitate [illegible] ontologic chezășuită de puterea originară a comunității naționale. Intre aceste rezultate, în ceeace privește conformația [illegible] a Ardealului, alături de atitudinea plebiscitară, înfloresc, în aceeași cadență combativă, *conștiința masivității etnice*, în comparație cu neamurile conlocuitoare, și *conștiința ethosului transilvan*, al cărui ritm istoric ne-a dat splendida comunitate de simțire transilvană, ce înfrăția poporul întreg, dela vlădică până la opincă, în acelaș edificator elan de solidaritate românească.

Să mai spunem că în această consimțire generoasă la idealuri, ce depășeau cu mult amărăciunea clipelor prezente și cereau eforturi [illegible] pentru a le cuceri, cei aleși ai neamului se bucurau de un evlavios respect? Inutil. Istoria poporului român din Transilvania stă dreaptă și tare mărturie!

Desigur, aceste linii de boltă nu sugerează decât trăsăturile reliefate ale fenomenului românesc din Transilvania. Dar pentru țelurile noastre prezente e deajuns atâta. Din desbaterile de mai sus, oricât de sumare ar fi, se disting trei lucruri esențiale: o *vie conștiință naționalistă*, o *masivă solidaritate etnică* și o bărbătească recunoaștere a celor aleși, a elitelor.

Și acuma ne permitem să credem că taina acestui preambul a fost deslegată. Și iată cum: trăsăturile de temelie ale sufletului ardelenesc se acopăr în chip desăvârșit cu comandamentele supreme ale noului rânduieli de stat. Vrem să spunem că ideile călăuzitoare ale începutului de renaștere națională au găsit Ardealul pregătit în acest sens. Și cum tema noastră este de a defini poziția tineretului ardelean față de năzuințele renașterii naționale, a cărei auroră a împurpurat mai întâi coloanele de vijelioase bătălii ale lui *Sfarmă Piatră* putem spune răspicat și tare că suverana inițiativă a renașterii naționale, în sensul transformărilor în adâncime, confirmă prin *autoritatea statală* aspirațiile de totdeauna ale acestui tineret, hotărît până la unul să apere cu dârzenie fruntariile Patriei, înflorirea Tronului și libertatea.

Fără condiții și fără pertractări, tineretul din Ardeal așteaptă să fie chemat, în virtutea capacităților sale, la munca temeinică a renașterii naționale.

Grigore Popa

FEMEIA IN GERMANIA DE AZI

In cel de al treilea Reich, femeia joacă un rol preponderent în asistența socială. Camaraderia dintre cele două sexe, atât de puțin existentă la alte popoare, și-a atins aci punctul de perfecțiune.

Când s'a pus problema rezolvării îndatoririlor de necesitate vitală pentru națiunea germană, îndatoriri cari trebuiau rezolvate de întreg poporul, munca s'a împărțit și toate puterile au putut fi utilizate. Prima împărțire s'a făcut între bărbați și femei, luându-și fiecare domeniul atribuțiunilor sale. Cea de a doua împărțire s'a făcut în organizații separate ale căror îndatoriri erau clasificate la rândul lor pe specialități. Astfel, au luat naștere „Opera de asistență a femeilor germane" și „Asistența socială național-socialistă".

Opera de asistență a femeilor germane, este „Patria femeilor germane" și întruchipează toate aspirațiile femeii, care s'a simțit întotdeauna legată de existența poporului, veghind din umbră la cele mai mari victorii și plângând în tăcere marile dureri ale nației.

A doua organizație, aceea a Asistenței sociale național-socialiste, cuprinde întreaga viață naturală a femeii: maternitatea și familia. Asociația nu urmărește numai o alinare a nevoilor de azi pe mâine, ci îndepărtarea complectă a mizeriei din familiile germane. Nu este destul să vezi un zâmbet care mai poartă în el urmele durerii, trebue un râs sănătos și viu pentru a se șterge cu desăvârșire amintirile unei vieți mizere de lipsuri și plină de pesimism. Este nevoie de un popor a cărei dorință de viață să izvorască întocmai unei ape cristaline din munții idealurilor celor noi.

Și pentru ca această viață să se poată manifesta, a fost nevoie în primul rând de ajutorul femeii, care a știut să pătrundă în cutele cele mai adânci ale poporului și să-l ridice prin puterea ei magică de ajutorare.

Poporul are nevoie de asistență și ea îi este împărțită prin aptitudinile atât de fericite ale femeii. Nu este vorba aci de ajutorul rasiei pe care trebuie să-l dea un om, ci de îmbunătățirea viitorului întregei națiuni.

Sprijinirea maternității nu poate fi făcută cu mai mult succes decât de mame. Numai o mamă își poate da seama de importanța pe care un cămin sănătos o are pentru desvoltarea copiilor țării. Mamele sunt acelea care s'au unit în primul rând pentru a îndeplini speranțele de viitor ale poporului. Ele au fost acelea care au depășit cadrul propriului lor cămin și și-au extins obligațiile contopindu-și idealul lor cu cel al națiunii, devenind ceeace poporul german afirmă cu atâta mândrie: mame germane!

Iată scopul noilor așezări. Un stat totalitar care-și utilizează toate forțele sale sănătoase spre binele general, impunând datorii, dar răsplătind prin însăși bucuria îndeplinirii acestor datorii, are meritul de a fi găsit un drum bun, arătând fiecărui cetățean rolul și menirea sa impusă, nu absurd de interese meschine de castă, ci de legea naturii care este deacum în colo legea națiunei germane, netezind astfel drumul civilizației.

Magda Raiu

IMAGINEA EUROPEI DE MÂINE

Jose Antonio Primo de Rivera: DESPRE VIITORUL SPANIEI

Discursul ţinut la 17 Noembrie 1935 la Madrid

AGONIE

Camarazi pe care-i vedeţi aci în cămaşa albastră cu centuri roşii şi negre sunt membri ai consiliului naţional. De doi ani au lucrat fără întrerupere, tăcuţi şi plini de abnegaţie. Ei au lucrat cu precizia, care-şi găseşte răsplata în însăşi opera întreprinsă, la lămurirea ce are o importanţă fundamentală pentru mişcarea noastră. Cei din [illegible] pe care aproape nici nu-i puteţi vedea, căci se pierd în penumbra celui mai mare local din Madrid, au venit aci spre a ne dovedi că ei cred în izbânda aspiraţiilor noastre, după cum cred în adevărurile doctrinei noastre pe care consiliul a închegat-o într'o ordine, muncind neobosit.

Să fim fericiţi că putem beneficia [illegible] de această înaltă tensiune spirituală, să fim fericiţi că am găsit acest adăpost contra destrămării sufleteşti şi a marasmului general! Căci afară, mai ales în cazul [illegible] mare ocean naţional, [illegible] se numeşte Camera deputaţilor şi care va fi închisă în curând, a progresat melancolia şi plictiseala. Obsesia de viaţă a crescut într'atât încât toţi cari frecventau [illegible] mediu au avut impresia că ni se va distruge orice senzaţie de greutate din noi.

Acest lucru te [illegible] sufleteşte, şi dispari [illegible] atâta tristeţe. Atmosfera este acolo atât [illegible] îmbâcsită încât ai impresia că te afli într'o mocirlă [illegible] putrezită în această atmosferă a [illegible] umbrii şi lipsită [illegible] glorie. Nu observaţi că se respiră acolo aceeaşi [illegible] ca în ultimele zile ale anului 1930 când ne apropiam de prăpastie? Şi [illegible] aceasta va dispare după o [illegible] neroditoare. Pentru unii moartea pare o [illegible]. Voi însă, care aţi fost prezenţi la manifestaţia dela „Teatro de la Comedia" la [illegible] Octombrie 1933, aţi auzit cuvântul meu care suna [illegible]: „In aceste [illegible] puteţi alege oricare [illegible] se pare [illegible] puţin rău. Dar nu de [illegible] (din Parlament) va mai Spania [illegible], nu acolo [illegible] locul nostru. [illegible] e o atmosferă întunecată şi supraîncărcată, întocmai ca [illegible] tavernă după un ospăţ [illegible]. Nu [illegible] nostru. Cred că m'au pus pe listă; dar sunt un candidat [illegible] credinţă şi fără respect. O spun deschis, chiar cu preţul de a [illegible] acest lucru". Au trecut, de atunci 2 ani şi vedeţi că nu m'am [illegible].

CAPITALISMUL ESTE DISTRUS

Regimul rusesc ar [illegible] din Spania un adevărat iad. Dar voi mai ştiţi din învăţătura [illegible] că nici iadul [illegible] nu este un [illegible] absolut. Nici regimul rusesc nu este un rău absolut, [illegible] dacă se poate spune, expresia [illegible] a [illegible] o nume [illegible] bună. Dacă ar fi vorba numai de extravaganţa satanică, sau de capacitatea unor [illegible], cu siguranţă că regimul rusesc nu s'ar fi menţinut [illegible] ani şi nici n'ar însemna o primejdie serioasă. Dar regimul rusesc s'a născut tocmai în momentul în care ordinea [illegible] nătoare aceea liberal-capitalistă, ajunsese la punctul culminant al crizei, era în ajunul [illegible] sale desăvârşite. Ştiţi, să se facă [illegible] între noţiunile [illegible] proprietate şi capitalism. Cuvintele potrivite ale lui Raimundo-Fernandez-Cuesta au [illegible] orice urmă [illegible] care [illegible] ţi persistat. [illegible] a termina cu jocul dublului [illegible] al acelor [illegible] vă voi da următorul exemplu: închipuiţi-vă un loc unde se joacă [illegible] obiectul un [illegible] de noroc. Toţi participanţii îi urmează [illegible] teni şi depun [illegible] îndemânarea toată arta [illegible] posibilă [illegible]. Intr'una [illegible] zile vine cineva care [illegible] mai [illegible] tept, vede jocul şi îşi spune: perfect; unii [illegible] şi alţii pierd [illegible] toţi au, deci nevoie de [illegible] masă şi de [illegible] joc. Pentru câţiva bani [illegible] masa şi jocul, le închiriez jucătorilor şi astfel [illegible] în fie-care [illegible] masă ceva". Ceea ce este [illegible] rizic fără efort, fără trudă şi [illegible] prin închirierea [illegible] de [illegible], formează capitalul financiar.

Banii apărură în momentul în care situaţia [illegible] atât [illegible] complicată, [illegible] elementare [illegible] economice ca se mai puteau [illegible] prin schimbul [illegible] bunuri şi servicii. Era nevoe de un [illegible] general cu ajutorul căruia să ne putem înţelege între noi. Acest semn este banul. Acesta s'a [illegible] început altceva [illegible] mijloc general pentru uşurarea circulaţiei bunurilor. Unii au făcut însă din [illegible] semn o *marfă* şi au folosit-o pentru scopurile lor; ei dispuneau de mari depozite din acest semn de credit pe care îl închiriau cumpărătorilor şi vânzătorilor. Trebue să se mai adauge un lucru: cantitatea produselor ce trebuesc atinse nu poate să fie, după anumite preocupări în ce priveşte materia primă şi munca, mărită după voe, iar pe de altă parte materiile prime nu trebuesc împuţinate când vrem să realizăm o cantitate anumită de produse. Dar ce face acest capitalismul spre a înmagazina fără nici o pierdere câştigul reeşit din închirierea efectelor de credit? Micşorează leafa şi se menţine fără nici o pagubă pe [illegible] părţii din valoarea produselor ce ar reveni salariului. De aceea capitalismul înghite în fiecare fază a ciclului economic câte o îmbucătură, ciclul devine din ce în ce mai subţire şi salariaţii decad pe nedrept din situaţia de burghezi îndestulaţi în starea de mică burghezie şi, de la aceasta, în proletariat, în timp ce capitalul se masează în mâinile capitaliştilor. Iată deci fenomenul economic văzut de Karl Marx, care a dus la revoluţia rusească.

ARMONIZAREA OMULUI CU MEDIUL INCONJURATOR

Sistemul capitalist a determinat pe fiecare om să vadă în aproapele său un rival. In lupta aprigă pentru bucata de pâine pe care capitalismul o face tot mai grea muncitorilor, antreprenorilor, ţăranilor, comercianţilor şi tuturor acelor pe care voi îi reuniţi în acelaş partid chiar atunci când vă ameninţaţi câte o dată reciproc cu focuri de revolver. Capitalismul face din fie-care om un rival în luptă pentru o bucată de pâine. Liberalismul [illegible] reprezintă sistemul capitalist în forma sa politică, duce la altă [illegible] cinţă: totalitatea [illegible] şi-a pierdut credinţa într'o menire comunitară se pulverizează amărâtă în păreri personale. Fiecare însă solicită pentru părerea sa o valoare absolută. Toţi se iau de păr din cauza aşa numitelor idei politice şi se impugnă unul pe altul. După cum vedem pe terenul [illegible] în fiecare muritor un duşman ce ne periclitează pâinea zilnică tot aşa vedem şi pe terenul politic în fiecare muritor un duşman care ne concurează la puterea pe care ne-o oferă constituţiile liberale.

Iată motivul pentru care s'a distrus atât pe teren economic cât şi pe teren politic armonia omului cu totalitatea din care el e parte. Armonia dintre om şi mediul [illegible] şi partea sa, a fost distrusă pentru a da mediului un aspect fals, care desfigurează realitatea.

Prin pierderea armoniei dintre om şi patria sa, dintre om şi mediul înconjurător, sistemul a fost lovit teribil!

O [illegible] a fost consumată şi se află acuma la sfârşitul ei. Se anunţă un Ev Mediu al viitorului, o nouă epocă de [illegible]. Intre epocile clasice şi Evul Mediu există [illegible] o catastrofă, o invazie a barbarilor; iată deci semnul Moscovei: o catastrofă, o invazie barbară.

TRECEREA INVAZIILOR BARBARE

[illegible] invaziilor barbare s'au mai [illegible] salva larvele valorilor existente, pe care le constituia timpul clasicismului [illegible].

Astfel barbarii au distrus imperiul roman, dar au fertilizat cu sângele lor cel [illegible] vechei lumi clasice, aşa încât cultura [illegible] mai târziu a Evului Mediu şi [illegible] a putut urma liniile spirituale care îşi aveau [illegible] în antichitate.

In revoluţia rusească, în invazia barbară pe care o trăim, stau ascunşi germenii unei mai bune orânduiri de viitor. Trebue şi chiar vrem [illegible] să ferim aceşti germeni [illegible] a fi stârpiţi înainte de a prolifera [illegible]. Iată rolul pe care-l [illegible] Spania şi generaţia noastră să [illegible] de pe malul unei ordini [illegible] şi [illegible] pe malul unei ordini noi. [illegible] apropiate; [illegible] realizată printr'un efort al voinţei [illegible] şi agerimei noastre, într'un cuvânt o săritură dela un [illegible] pe celălalt fără ca puhoiul invaziei barbare [illegible] cu el.

DOUA ATITUDINI

Pierderea [illegible] dintre om şi mediul înconjurător a dat loc la două atitudini. Una se exprimă astfel: „Acestui om nu i se poate da nici un ajutor, a sosit ceasul decisiv pentru omenirea în care ne-am născut şi nu ne mai rămâne altceva de făcut decât să ne lăsăm în voia soartei şi să facem să sporească distrugerea şi decăderea". Este atitudinea anarchistă. Desarmonia dintre oameni şi societate dispare prin descompunerea societăţii în elementele ei componente. Totul se destramă întocmai unei bucăţi de stofă.

A doua atitudine este cea eroică. In faţa desarmoniei dintre om şi societate, se hotărăşte pentru efortul pe care societatea trebue să-l facă spre a asimila pe indivizii centrifugali. Iată atitudinea statelor totalitare, a statelor absolutiste.

Dacă prima din cele două soluţii are ca rezultat descompunerea şi mizeria, cea de a doua nu este exclusivă.

Puternica sa încordare poate fi menţinută prin tensiunea puterii geniale a câtorva oameni. Dar inima acestor bărbaţi

† José Antonio Primo de Rivera

bate în tactul unei chemări aprige. Aceşti oameni ştiu că atitudinea lor în [illegible] de tranziţie este puternică şi hotărâtă, şi duce cu timpul la forme mai mature, în care nu se crează o desarmonie prin eliberarea indivizilor, ci individ şi mediu, sunt [illegible] nou uniţi datorită refacerii valorilor organice, libere şi veşnice, pe [illegible] individul îl reprezintă ca purtător al unui suflet, iar familia, meseria şi societatea ca unităţi naturale ale vieţii în comun.

GENERAŢIA CA VALOARE MORALA

Aceasta este datoria pe care Spania şi generaţia noastră o au de îndeplinit. Când vorbesc de generaţia noastră, nu mă refer, după cum veţi înţelege, la o valoare chronologică. Ar fi prea superficial. Generaţia este o valoare istorică şi morală. Aparţin aceleaşi generaţii toţi acei care concep la fel sensul tragic al epocii în care trăim şi sunt solidari în răspunderea finală a luptei. Generaţiei noastre îi

Generalul Franco depune o coroană pe racla eroului Jose Antonio, adusă de curând dela Alicante la Madrid.

aparţin şi octogenarii care se unesc în această luptă cu toată răspunderea şi [illegible] terea. Dimpotrivă, fie ei cât de tineri, acei care se ţin departe de viaţa comunitară, sunt excluşi din generaţia noastră, ca microbii dintr'un organism sănătos.

Conştiinţa generaţiei o avem cu toţii. Şi totuşi suntem despărţiţi în două partide: de dreapta şi de stânga. Nu vorbesc de noe'a care [illegible] îl compun.

Ce este tineretul de dreapta? Este tineretul care a crezut în 14 Aprilie 1931.

Ce este tineretul de dreapta? Este tineretul care a crezut în 19 Noembrie 1933.

Dar aţi văzut că tocmai tineretul de stânga [illegible] simţit [illegible] când, ceea ce în 1931 ar fi putut să fie un prilej de salvare a naţiunei, a degenerat într'o anarhie, fiindcă a învins anticlericalismul blestemat al unui Albornoz şi al unui Domingo în detrimentul sentimentului de bucurie generală a lui 14 Aprilie.

UN TINERET CU SUFLETUL DESTRAMAT

Intotdeauna când a [illegible] vorba de o chestiune naţională serioasă, tinerii adepţi ai dreptei şi ai stângei [illegible] care îi cunosc au făcut abstracţie [illegible] formă şi de nume şi s'au unit în faţa primejdiei. Adepţii mai tineri ai dreptei care stau în parlament aproape de mine, m'au felicitat când m'am împotrivit reformei agrare [illegible] însemna un mare regres social. Pe [illegible] altă parte tineretul de [illegible] m'a felicitat când am ridicat chestiunea imoralităţii [illegible] a influenţei distrugătoare a unui anumit partid al regimului.

De îndată ce se pune problema unei experienţe naţionale sau sociale noi tinerii spanioli cărora le sunt prea strâmte tiparele de dreapta [illegible] de stânga, ne înţelegem de minune. In partidele de dreapta şi de stânga au trebuit [illegible] roleze cei mai buni tineri, unii, ca reacţiune faţă de neruşinarea ce domneşte azi, iar ceilalţi din repulsie pentru mediocritate. Dar în timp ce ei s'au ridicat împotriva cutărui sau cutărui lucru, s'au aşezat în [illegible] de reacţiune spirituală sau drapelul adversarului, inimile lor au trebuit să amuţească şi, resemnaţi, să privească Spania nimănui cu un singur ochi, ca şi când ar fi fost spiritualiceşte tot atât de amputaţi. Tineretul de dreapta şi de stânga nutreşte în ascuns dorinţa, de a regăsi în spaţiul eternităţii bucăţile pierdute ale sufletului său să rămână dorinţa unei priviri complete şi armonice a Spaniei, privire care nu poate fi avută dintr'o singură parte; priveliştea unei Spanii pe care nu o putem înţelege decât când o privim din faţă cu inima şi cu ochii deschişi.

UN FRONT NAŢIONAL

In această eră sfântă [illegible] facem o profetizare.

Viitorul războiu, care va fi poate un războiu mondial, ba poate chiar mult mai dramatic decât un războiu mondial, [illegible] [illegible] din cauza unor valori muritoare ce care le reprezintă dreapta şi stânga [illegible] va fi [illegible] între frontul asiatic sălbatic al revoluţiei ruseşti în traducere spaniolă şi al frontului naţional al generaţiei noastre războinice.

Sub drapelul frontului naţional nu trebue sub nici un motiv să se ascundă marfă murdară. Cuvântul acesta este tineresc? [illegible] spus, căci nu trebue ca cineva să-l pună în practică atunci când ajunge la locul de frunte. La intrarea în lagărul nostru vor sta sentinele, care vor cerceta pe toţi ce vor [illegible] între dacă au [illegible] afară ori ce interes de partid sau de clasă, dacă vor să se dedice din toată inima şi cu toată abnegaţia acestei întreprinderi, ce se bazează pe toţi; dacă privesc Spania ca pe o valoare totală şi nu în cadrul vălului individuale, în care s'a mişcat până acum politica veche. Sentinelelor [illegible] se vor da parole concrete, cari desemnează graniţele frontului naţional. Pe deoparte îngrădirea va fi de gen istoric: să nu se vină la noi cu intenţii reacţionare, să nu se vină la noi cu speranţa secretă de refacerea formelor absolut excluse sau a sistemelor sociale şi economice abandonate. Nu este suficient să ne adunăm spre a cânta imnuri. Toată lumea care vrea să treacă dincoace de sentinele trebue să se desbare de aceste lucruri. Pe de altă parte îngrădirea este de ordin moral. Nu ne putem simţi solidari cu acei oameni [illegible] obicinuit inima şi plămânii de a trăi în zone climatice aşa [illegible] morale, în [illegible] înfloresc afaceri de genul scandalului „Straperli" sau mesele de joc.

Acestea sunt graniţele invincibile în sensul negativ, cu caracter de exclusivitate.

Dar cu această exclusivitate nu s'a terminat încă. Trebue să ne propunem şi ceva pozitiv. Această datorie pozitivă constă în a reda Spaniei două lucruri pe care le-a pierdut: în primul rând o bază materială a existenţei sale care să permită tuturor spaniolilor să [illegible]; al doilea credinţa într'o comunitate naţională şi voinţa hotărâtă pentru renaştere. Aceste două lucruri să formeze obligaţia generaţiei noastre strânsă în front de luptă. Pentruca nimeni să nu facă vreo confuzie vom expune aci pe larg ce conţin cele două propoziţiuni.

REINOIREA ECONOMICA A SPANIEI

V'am [illegible] că trăsătura fundamentală a timpului [illegible] agonia capitalismului. Această [illegible] poate fi înfrântă [illegible] prin invazia barbarilor, [illegible] prin descompunerea capitalismului [illegible]. Pentru noi desigur că [illegible] de ultima soluţie. Ea cuprinde 3 etape şi trei obligaţii corespunzătoare: descompunerea capitalismului agricol, a capitalismului bancar şi a capitalismului industrial. Cele trei forme de descompunere a capitalismului sunt [illegible] în diferite grade. In special la capitalismul agricol este descompunerea foarte apropiată. Accentuez că nu mă refer la nimic altceva decât la exploatarea pământului ca mijloc pentru crearea de [illegible] sau, după cum se exprimă unii teoreticieni [illegible], ca valoare pentru obligaţiuni. Nu înţeleg prin capitalismul agrar instituţia care [illegible] credit ţăranului, căci aceasta aparţine capitalismului financiar; nici nu mă refer la exploatarea pământului în forma marilor întreprinderi. Inţeleg capitalismul agrarian, în al acelor anumite persoane care nici nu ştiu poate unde sunt situate bucăţile lor de pământ şi care fără nici o pricepere la munca câmpului, sunt proprietari de moşii şi primesc, dela acela care lucrează acest pământ, rentă. Lucrul acesta poate fi foarte uşor schimbat. Dacă arăt aci pe scurt procesul descompunerii, nu vreau să fixez o atitudine programatică a falangei. Procedura desfiinţării acestui gen de capitalism parazitar constă pur şi simplu în a declara ca desfiinţată obligaţia de a se plăti rente. Este o măsură extremă revoluţionară care însă n'ar aduce nici cea mai mică pagubă vieţii agricole; ţăranul şi-ar lucra mai departe pământul, roadele vor fi recoltate mai departe şi totul şi-ar urma cursul normal.

Lichidarea capitalismului financiar, este ceva mai grea. Situaţia este [illegible] aci. La complicaţia actuală a mecanismului economic este necesar creditul. Pe deoparte trebue să se pue în punct efectele de credit care reglementează circulaţia bunurilor şi în al doilea rând trebue să se complecteze porţiunea de timp situată între începutul şi sfârşitul procesului de producţie. Totuşi este posibilă o schimbare, în sensul că [illegible] rea efectelor economice în loc să fie afacerea câtorva favoriţi, devine rolul întregei societăţi economice şi este exercitată de stat. [illegible] şi capitalismul financiar poate fi dărâmat şi anume după ce a fost înlocuit printr'un sistem de credit naţionalizat. Şi, înfârşit, ne rămâne capitalismul industrial. Distrugerea lui este pentru moment foarte grea, nu numai pentrucă industria necesită capitalul în scop de credit, ci pentrucă sistemul capitalist s'a împletit cu însăşi structura industriei. Industria [illegible] îndreptăţită din cauza marei şi complicaţii născută de cantitatea enormă de mijloace ajutătoare, să se bazeze pe sprijinul diferitelor averi, pe formarea de mari capitaluri pe izvoare ajutătoare, economice, care-şi găsesc dreptul fundamental în societăţile pe acţiuni. Capitalul anonim a înlocuit pe purtătorii personali ai vechilor întreprinderi şi a devenit stăpânul acestora. Dacă am [illegible] să dărâmăm dintr'o singură lovitură capitalismul industrial, n'am putea [illegible] la moment o înlocuire eficace pentru redresarea industriei şi rezultatul ar fi un [illegible].

Vedem, deci, că în operaţia de lichidare a ordinei capitaliste, dărâmarea capitalismului agrar este cea mai [illegible], schimbarea capitalismului financiar ceva mai grea şi desfiinţarea capitalismului industrial [illegible] cea mai grea dintre toate. Dar fiindcă Dumnezeu e cu noi, Spania aproape că nici nu este nevoie să dărâme capitalismul deoarece [illegible] foarte slab desvoltat. Când economia noastră modestă va fi eliberată [illegible] balastul întreţinut de [illegible] administraţie bancare, de puzderia întreprinderilor pentru servicii asemănătoare şi de risipa exagerată a acţiunilor gratuite ea îşi va recăpăta întreagă [illegible] şi va trece cu bine perioada de tranziţie. Va fi de realizat apoi naţionalizarea creditului şi reforma agrară. In Spania care este o ţară eminamente agricolă [illegible] produs în această perioadă de [illegible] a ordinei capitaliste cele mai bune [illegible] de desmembrare a [illegible] fără a fi nevoe să ne temem de o catastrofă. Vedeţi, că n'am spus vorbe [illegible] şi că am avut o justificare când am [illegible] revine Spaniei datoria de a [illegible] invazia barbarilor şi de a crea [illegible].

Două lucruri pozitive rămân deci [illegible] expuse de cei cari vin în lagărul generaţiei noastre: primul, înlăturarea [illegible] şi progresiv la naţionalizarea instituţiei bancare, şi al doilea, hotărîrea fermă de a pune în vigoare o reformă agrară reală pe baze [illegible].

SENSUL MORAL AL REFORMEI AGRARE

Reforma agrară nu este pentru noi numai o problemă de technică economică care ar putea fi cercetată ca într'un laborator. Reforma agrară înseamnă [illegible]: reforma totală a vieţii spaniole. Spania este aproape numai câmpie. Câmpia e Spania. [illegible] în agricultura spaniolă se ridică anumite condiţii de viaţă care [illegible] suportate cu greu în [illegible] nostru, aceasta nu este numai o problemă agricolă, ci o problemă mai cuprinzătoare, religioasă şi estetică. Este deci şi nenatural a privi reforma agrară numai din punct de vedere economic. E natural a utiliza interesele morale contra intereselor materiale, ca [illegible] n'ar fi vorba decât numai de atât. [illegible] este natural ca acel care se fereşte de reforma agrară, să se sprijine pe titlul de proprietate, [illegible] câtă vreme cei ce le [illegible] în faţă să suporte o foame de secole [illegible] nenatural ca unii să nu tindă decât spre o ameliorare şi sporire a averii şi alţii să nu aibă nici măcar posibilitatea unei vieţi mai omeneşti, după poruncile religiei.

LATURA SPIRITUALA

Dar toate acestea sunt numai [illegible]. Nu se tinde decât la refacerea [illegible] poporului nostru pe o bază de umanitate materială demnă. Este însă necesar să se unifice poporul şi dintr'un punct de vedere mai înalt. Trebue să i se dea un crez comun. Trebue să ne reîntoarcem la primatul spiritului. Pentru noi [illegible] te [illegible] cum aţi mai auzit-o aci, o [illegible] tate a destinului. [illegible] nu este numai leagănul fizic ocrotitor al existenţei noastre. Dacă n'ar fi [illegible] atât, n'ar fi [illegible] ca s'o preamărim. Căci, ori cât de mare ar fi [illegible] noastră, trebue să recunoaştem că sunt ţări ai căror [illegible] a fost mult mai bun decât al nostru. Nu este vorba numai de atât. [illegible] tria [illegible] e centrul gândirii noastre, pentrucă din punct de vedere fizic [illegible] patrie, ci pentrucă am avut fericirea incomparabilă de a ne fi născut într'o [illegible] se numeşte Spania şi care în decursul timpului şi-a îndeplinit o mare misiune şi o va mai îndeplini şi deacum înainte. Ne simţim, de aceea, legaţi indisolubil de Spania deoarece vrem să participăm la misiunea ei. Noi nu suntem naţionalişti, căci a fi naţionalist ar fi curată nebunie, ar însemna să bazăm un simplu [illegible] fizic pe o simplă condiţie fizică. Noi suntem naţionalişti, căci naţionalismul este altceva decât individualismul popoarelor. Noi suntem, după cum am spus cândva la Salamanca, spaniolii, unul din cele mai rare [illegible] de pe [illegible].

Această concepţie despre [illegible]

(Continuare în pag. 8-a)

RASA ȘI RĂZBOIUL

După noua teză tradițională, omul nu se reduce la determinisme pur biologice, instinctive, ereditare, naturalistice; dacă toate acestea își au partea lor, străbătută de un spiritualism îndoielnic, rămâne fapt cert că omul se deosebește de animal intru cât mai participă și la un element supranatural, superbiologic, in funcție de care nu mai poate fi liber, și el insăși.

Pe cale normală, aceste două aspecte ale ființei umane nu se găsesc numai decât in contradicție. Deși supunându-se unor legi proprii, care trebuie să fie respectate, ceeace in om e „natură" se pretează să fie organ și instrument de expresiune și de acțiune pentru ceeace, in el, e mai mult de cât „natură". Numai in accepția vieții, proprie popoarelor semitice și, in special, poporului ebraic, trupescul devine „carnea", acea rădăcină a tuturor păcatelor și neinduplecată dușmană a spiritului.

Trebuie acum să extindem acest mod de a vedea dela individul singur la acele individualități mai vaste, care sunt rasele. Unele care pot fi comparate cu animalul sau omul care, decăzând, a trecut la un mod de viață pur animalic: acelea sunt „rasele naturaliste". Ele nu sunt luminate de nici un element superior, nici o forță de sus nu le susține in împrejurările și in contingențele in care se desfășoară viața lor in spațiu și in timp. Tocmai de aceea, predomină in ele elementul colectivist, ca instinct, ca „geniu al speciei".

In sens larg, sentimentul rasei și al sângelui aci poate fi mai puternic și mai sigur decât la alte popoare sau neamuri: dar, oricum, ei reprezintă totdeauna ceva sub-personal, cu adevărat naturalist; e, de pildă, obscurul „totemism" al populațiilor sălbatece la care *totem*-ul, entitate quasi-mistică a rasei sau tribului, in mod semnificativ asociat cu o anumită specie animală, e conceput ca ceva primordial relativ la fiecare individ, aproape ca un suflet al sufletului lui; nu in abstract, in teorie, ci in fiecare expresiune a vieții cotidiane. Menționând pe sălbateci in treacăt și rezervându-ne să revenim eventual asupra acestei chestiuni, trebue să arătăm eroarea acelora cari consideră pe sălbateci ca „primitivi", deci ca niște forme originare ale umanității din care, conform unui joc obișnuit care dela inferior duce in mod miraculos la superior, s'ar fi desvoltat rasele superioare.

In multe cazuri, adevărul e absolut contrariul. Sălbatecii și multe rase pe care le putem considera de „natură", nu sunt altceva decât ultimele rămășițe degenerescente ale unor rase și civilizații superioare cu mult mai vechi, dispărute și dela care adeseori n'a ajuns până la noi nici măcar numele. Iată de ce presupușii „primitivi", cari există incă azi nu tind să „evolueze", ci dimpotrivă, să dispară cu totul, să se stingă.

TRADIȚIE ȘI ELITE

In schimb, la alte rase, elementul naturalistic, e ca să zicem așa, vehiculul unui element superior, superbiologic, care stă față de primul ca sufletul față de trup. Un astfel de element aproape întotdeauna se incarnează in *tradiția* anumitor rase și in elitele care incarnează această tradiție și o păstrează vie. Aci deci, îndărătul unei rase a corpului și a sângelui ce o exprimă in mod mai mult sau mai puțin perfect, după împrejurări, după indivizi și adeseori după castele in care se imparte acea nație, se află o rasă a spiritului.

Un astfel de adevăr s'a simțit limpede oriunde, in formă simbolică, antichitatea atribue origini „divine" sau „cerești" unei anumite rase, nații sau caste. *Aceasta* e deci o împrejurare in care puritatea sângelui nu mai e suficientă spre a defini esența și rangul unei anumite caste. In special, oriunde a fost in vigoare regimul castelor, evident, ca orice castă se putea considera „pură", fiindcă toate se bazau pe valoarea legii endogamiei, a neamestecului. Nu faptul de a avea sângele pur, ci acela de a avea un sânge, — simbolic vorbind, — „divin" definea in schimb casta sau rasă superioară față de cea plebee sau aceea pe care noi am numit-o „rasă de natură". Astfel, la anticile civilizații indo-germanice din Orient, conștiința unei rase spirituale a așa numiților *ârya* se identifica cu aceea a așa numiților *dvija*, adică a celor „născuți de două ori", a „renăscuților": aluzie la un element suprauman-[illegible] păgânii ei, o moștenire [illegible] de „rasă" in [illegible] superior, [illegible] special, — și care efect [illegible] cu o a doua naștere, cu [illegible] treptată încetul cu incetul, să se confirme in individ. Dar, și asupra acestei chestiuni va trebui, poate, să mai revenim cu altă ocazie.

NESIGURANȚA CRITERIILOR

Deocamdată e de ajuns, să spunem că aruncând o privire asupra umanității actuale, nu numai că e greu să găsim un grup care să-și mențină in stare pură una sau alta din rasele corpului, dar trebue să recunoaștem că chiar distincția generală între rasele naturalistice și rase superioare, sau super-rase devine nesigură in foarte multe cazuri; in multe cazuri omul modern a pierdut, fie siguranța instinctului, proprie „raselor de natură", fie superioritatea și tensiunea metafizică, proprie „super-rasei". Ele se aseamănă mai degrabă cu ceeace sunt in realitate, iar nu in presupunerile evoluționiștilor, popoarelor primitive: ființe care, deși se trag din rase care au fost la origină superioare, au decăzut, s'au degradat printr'un fel de viață animalică, naturalistă, amorfă și semicolectivistă. Ceeace Londra a numit cu drept cuvânt „rasa burghezilor", omul conformist și bine intenționat, spiritul „evoluat", care, își inventează o superioritate pe baza retoricei a speculațiilor goale și a estetismelor subtile: pacifistul, arivistul și umanitaristul pântecos, tot acel material pe jumătate epuizat din care se compune o parte atât de însemnată a lumii moderne e de fapt un produs al unei degenerescențe rasiale, creatura unei crize profunde cu atât mai tragică cu cât nici nu e simțită de omul din Occident.

FUNCȚIA SELECTIVĂ A RĂZBOIULUI

Și acum, să trecem la război și la experiența eroismului. Și unul și altul sunt instrumente de redeșteptare. De redeșteptare, dar din ce anume?...

Războiul, trecut, determină o primă selecțiune, el separă pe cei tari de cei slabi, pe eroi de lași. Unii cad, alții se împuternicesc. Dar, aceasta nu e deajuns. Există diferite moduri de a fi erou, există înțelesuri diferite care pot fi încercate in experiența eroică. După fiecare rasă trebue să ne așteptăm la o reacțiune diferită, specifică. Dar, pentru un moment să lăsăm acest punct. Să urmărim, in schimb „fenomenologia" redeșteptării rasei, determinată de război, adică diversele ei modalități tipice, plecând, — in mod teoretic,— dela deosebirea făcută (rasă de natură și super-rasă) și, — in mod practic, — dela latura concretă, adică de la faptul că, războiul modern ne mai fiind un război de elite războinice specializate, ci, de mase acela care se duce să-l infrunte e in mare parte, tipul mixt, burghezul, semi-degradat, pe care l-am numit mai sus, produs al unor crize.

A supune încercării focului un astfel de produs de criză, a-i impune o alternativă fundamentală, — nu teoretică, ci in termeni de realitate și chiar de viață și de moarte, acesta e primul efect salutar al războiului pentru rasă. *Ignis essentiae* s'ar spune in terminologia vechilor alchimiști: focul care curăță, care desvelește *esențele*.

Spre a urmări in mod mai concret această desvoltare, ne vom referi la o documentație *sui generis* ce se găsește la doi autori cunoscuți: germanul Erich-Marie Remarque și francezul René Quinton.

CAZUL REMARQUE

Toți cunosc pe Remarque ca autorul faimosului roman „Nimic nou pe frontul de Vest", considerat ca o capodoperă de defetism. Opinia noastră nu se deosebește de a celorlalți. Dar, e folositor, credem, să examinăm cu cea mai rece obiectivitate despre ce e vorba. Personagiile romanului sunt niște adolescenți, plecați ca voluntari, fiind îmbătați de „idealism", vibrând de acea concepție retorică, romantică și eroică a războiului pe care o propagaseră aceia, cari, cu trâmbițe și discursuri frumoase, se mărginiseră să-i însoțească până la gară.

Ajunși pe front, prinși in mijlocul adevăratei experiențe a războiului modern, ei constată că e vorba cu totul de altceva și că nu mai au niciunul din idealurile și retoricismele precedente care să-i poată susține. Ei nu devin nici lași, nici trădători; dar făptura lor intimă e transformată, e o generație iremediabil distrusă, chiar când au uitat-o proiectilele. Ei merg înainte, adesori sunt eroi, dar cum? Ei simt războiul ca pe un lucru elementar, impersonal, auman, ca o desiănțuire de forțe, in care nu e posibil să reziste de cât purtându-se ca niște ființe făcute din instincte absolute, lucide și inexorabile aproape independente de persoane. Aceste forțe sunt acelea care împing înainte pe tineri, care îi fac să se afirme acolo, unde alții ar fi fost distruși sau ar fi înebunit, sau ar fi preferat soarta dezertorilor și a lașilor; dar dincolo de acestea, nici un entuziasm, nici un ideal, nici o lumină. Spre a releva într'un mod de o morbidă sugestivitate groaznicul anonimat al acestui război, in care individul nu mai înseamnă nimic, Remarque termină romanul cu moartea singurului tânăr, din grupul dela început, care scăpase cu viață și care moare aproape in pragul armistițiului într'o zi atât de calmă încât comunicatele se mărginiseră la fraza „Nimic nou pe frontul de Vest".

In afară de faptul că autorul acestei cărți a fost combatant, efectiv ar fi greu să afirmăm că asemenea procese sunt numai de domeniul „romanelor" fără nici o legătură cu realitatea.

Defetismul cărții, latura ei insidioasă și vătămătoare constă mai curând in aceea că reduce tot războiul, adică toate posibilitățile experienței războiului, la un singur aspect, real ce e drept, dar absolut special; in realitate, aci e vorba numai de rezultatul negativ al unei experiențe care totuși poate fi încercată și de alții cu un rezultat pozitiv. Un punct trebue însă relevat: teza antiburgheză. Până aci se poate chiar să fim de acord cu Remarque. Războiul are efectul unei „purificări", *ignis essentiae*. Cuvinte frumoase, sentimente frumoase, avânturi retorice, mituri și cuvinte de ordine, umanitarismul și patriotismul limbut, sunt spulberate și spulberată e deasemenea masca personalitate a burghezului cu iluzia importanței și a utilității sale.

UMAN ȘI SUPRAUMAN

Toate acestea reprezintă prea puțin. El se găsește in fața unor forțe pure și spre a rezista trebue să se redeștepte și el deasemenea cu forțe strâns legate de adâncimile rasei, uitându-și propriul său eu, propria lui viață. Dar, tocmai aci se găsesc față in față cele două posibilități opuse: *înfrângerea „umanului" prin trecerea in sub-uman, sau prin trecerea in super-uman*. In primul caz trezește bestia. In celălalt, eroul in sensul adevărat, in sensul sacral și tradițional; într'unul se redeșteaptă „rase de specie", in celălalt se trezește super-rasa. Remarque nu cunoaște decât prima soluție.

CAZUL QUINTON

Acum câțiva ani René Quinton a publicat „Maxime asupra războiului". Această scriere reprezintă încă o mărturie destul de ciudată. De opt ori rănit in războiul mondial, de mai multe ori decorat cu cele mai apreciate decorații, Quinton poate aspira in adevăr la calificativul generic de „erou". Dar, ce înțelesuri a desprins acest „erou" din războiu? Cartea in chestiune e răspunsul la această întrebare.

Războiul e conceput și justificat de Quinton pe cale biologică, in strânsă legătură cu instinctele speciei și ale „selecțiunii naturale". Unele citații: La baza oricărei ființe sunt două porniri: cea egoistă, îl îndeamnă să-și păstreze viața și cea altruistă care îl îndeamnă să se uite pe sine, să se sacrifice pentru un scop natural pe care el îl ignorează și care se identifică in folosul speciei. Astfel, cel slab in clipa când trebue să servească specia, atacă pe fratele mai puternic, fără prudență, fără motive, *fără a spera măcar că va învinge*. Geniul speciei îi poruncește să atace și să-și riște viața. „Masculul și femela sunt creați pentru uzul speciei. Masculii sunt organizați spre a lupta între ei (in vederea selecțiunii sexuale). Războiul e starea lor naturală, după cum pentru femee pornirea sacră e de a concepe și apoi de a crește copii". De aci această stranie concepție despre eroism: „Eroul nu acționează din datorie, ci din dragoste (adică, in funcție de instinctele de rasă care duc la funcțiunea sexuală). In războ', omul nu mai e om, el nu mai e altceva decât masculul. Războiul e un capitol al amorului, masculii, aceleași specii se amețesc maltratându-se unii pe alții. Beția războiului e o beție de amor". Instrument al speciei, al rasei corpului într'o desiănțuire primordială, după Quinton, eroul nu are deci nimic sublim, tot ca și eroica mamă, care se aruncă in mijlocul flăcărilor unui incendiu, spre a-și salva copilul: ei sunt masculul și femela înăscuți. Spre a preciza la ce nivel ajungem urmând această cale de argumentare, vom cita alte pasagii ale lui Quinton: „Orice ideal e un *pretext* spre a ucide. Ura e lucrul cel mai important din viață. Înțelepții cari nu mai urăsc sunt copți pentru sterilitate și pentru moarte. Tu nu trebue să înțelegi popoarele (inamicii), ci să le urăști.

Cu cât omul se ridică mai sus, cu atât crește ura sa față de om. Natura n'a creat masculii și popoarele ca să se iubească". Bucuria de a face rău adversarului ar constitui unul din elementele esențiale ale eroului. „In viața socială nu sunt decât îndatoriri artificiale. Războiul eliberează pe om și îl redă instinctelor primitive". In încadrarea evoluționistă, logică a unei astfel de concepții, astfel de instincte sunt in funcție de rasă și de specie.

EROAREA

Așa după cum ar fi inexact să se considere Remarque ca un defetist cu precugetare, tot așa ar fi inexact să se considere Quinton ca un combatant care in clipa in care vrea să își exprime teoreticește experiențele sale, cade victima faimoasei teorii a luptei ca selecțiune naturală a speciei. E ceva mai mult într'însul. E, deși cu oarecare trăsături de caricatură și de unilateralitate, semnul unei vieți reale. Intr'adevăr, in modul acesta, dintr'o oaie poate ieși un leu. Omul se redeșteaptă, reia contact cu forțele adânci ale vieții și ale rasei, de care se înstrăinase, dar nu mai e altceva decât „masculul" și cel mult „un splendid animal de pradă". In ordinea „rasei de specie", aceasta poate fi normal și fenomenele care însoțesc de obicei experiențe, de acest fel; solidaritate de hoardă, unitate a destinului, etc., pot chiar avea un efect salutar, reanimator pentru un anumit grup etnic organizat. Dar, din punctul de vedere al acelora care aparțin mai de mult unei „rase a spiritului" aceasta nu poate fi de cât proba focului soldată cu o cădere. Amputarea excrescenței „burgheze" operată de război, desvălue aci nu ceeace e superior idealului personalității, dar ceeace îi e inferior, însemnând punctul-limită al involuției rasei de spirit in rasă de corp. Adică întrebuințând termenii tradițiilor antice, *pitr-yâna*, ale cărei căi se dizolvă in forțele ancestrale, iar nu deva-yâna, calea zeilor.

EROISMUL, CULMINAȚIE LAUNTRICA

Să considerăm acum cealaltă posibilitate, adică acel caz in care experiența războiului are de rezultat o trezire a rasei spiritului sau a supra-rasei. Am mai spus care e in supra-rasă raportul normal dintre elementul biologic și cel super-biologic, sau mai bine: între elementul „vital" și cel pur spiritual. Primul trebuie să fie apreciat ca un instrument pentru manifestarea și exprimarea celui de al doilea. Având acest punct de recunoaștere se poate cuprinde într'o formulă destul de simplă ceeace se întâmplă cu soluția pozitivă: experiența eroică, și, in genere, experiența riscului, a luptei, a tensiunii *agoniale* trebuie să constitue pentru individ una din acele culminații interioare, in care extrema intensitate a vieții (elementul biologic) se rezolvă și aproape se inversează cu totul in ceva care e mai mult de cât viața (elementul supra-biologic). In rezumat, e o liberare *ascendentă* de legătura individualității, e asumarea descătușării părții celei mai profunde a ființei ca instrument al unui fel de extaz activ, care nu înseamnă o prăbușire, ci o transfigurare a personalității și, împreună cu ea a tot ce e viziune lucidă, acțiunea precisă, poruncă, dominație. Astfel de momente, atari culminații ale experienței eroice, nu numai că nu exclud, dar chiar pretind tot ceeace in răsboi are un caracter „elementar", distructiv, am putea spune *teluric*: adică acea ce pentru mica individualitate și pentru micul eu, pentru intelectualul lipsit de curaj sau pentru umanitaristul sentimental are un caracter esențial, vătămător pentru valorile „umane" apare aci ca având o valoare spirituală. Chiar moartea, — moartea pe câmpul de luptă, — devine o mărturie a vieții, de unde concepția romană despre acea *mors triumphalis* și cea nordică a Walhall-ei ca sediu al unei nemuriri exclusiv rezervată „eroilor". Dar e ceva și mai mult: ascensiuni de acest fel in experiența eroică par să posede o eficacitate aproape magică: sunt triumfuri interioare care pot determina chiar victoria materială și sunt un fel de evocări ale unor forțe divine intim legate de „tradiție" și de „rasa spiritului" a unui anumit neam.

Din cele scrise aci, cititorul poate vedea că cele ce spunem nu sunt o teorie a noastră, o poziție, o interpretare filosofică, născocită de noi. Această doctrină a eroismului ca culminație sacrală și aproape magică, această concepție mistică și [illegible] a bătăliei și a victoriei au o tradiție foarte precisă, azi uitată, dar amplu documentată din mărturiile civilizației antice și in cea mai mare parte din cele ariene.

J. Evola

(ess dela [illegible])

Tonajul flotei mondiale

De trei luni și jumătate fundul mărilor [illegible] zilnic [illegible] cu averi considerabile care nu se vor mai intoarce niciodată in folosința omenirei. Sunt nenumăratele vase de comerț sau de răsboiu pe care le scufundă beligeranții pentru a-și micșora reciproc forțele combative.

O statistică a vapoarelor de comerț, a celor destinate exclusiv transporturilor de produse petrolifere, ca și a vapoarelor de răsboiu, este, credem, de un interes deosebit. Și in excelenta revistă *„Monitorul Petrolului Român"* condusă de neobositul cercetător d. M. Pizanty, aflăm lucruri care la lumina pârjolului ce e gata să cuprindă tot pământul, deslușește o latură foarte sensibilă a conflictului armat și aruncă plumb greu in balanța sorților de câștig.

Iată, — după documentele utilizate de d. *Pizanty*, care era tonajul flotei mondiale la 1 Iulie 1939:

FLOTA COMERCIALA MONDIALA:

1) *Marea Britanie*: [illegible] unități cu 21.300.000 tone, capacitate.

2) *Statele Unite*: 3.400 unități cu 12.000.000 tone, capacitate.

3) *Japonia*: 2350 unități cu 5.600.000 tone, capacitate.

4) *Norvegia*: 2.000 unități cu 4.900.000 tone, capacitate.

5) *Germania*: [illegible] unități cu 4.300.000 tone, capacitate.

6) *Italia*: 1.350 unități cu 3.500.000 tone capacitate.

7) *Olanda*: 1.650 unități cu 2.980.000 tone, capacitate.

8) *Franța*: 1.300 unități cu 2.940.000 tone, capacitate.

Celelalte țări de pe glob, au restul de: 11.700.000 tone, capacitate.

In cifrele de mai sus se cuprind și acelea care privesc:

FLOTA PETROLIFERA MONDIALA

1) *Marea Britanie*: 600 unități cu 3.270.000 tone capacitate.

2) *Statele Unite*: 425 unități cu 2.800.000 tone capacitate.

3) *Norvegia*: 289 unități cu 2.200.000 tone capacitate.

4) *Olanda*: 110 unități cu cu 550.000 tone capacitate.

5) *Italia*: 85 unități cu 450.000 tone capacitate.

6) *Franța*: 50 unități cu 320.000 tone capacitate.

7) *Germania*: 40 unități cu 260.000 tone capacitate.

8) *Alte țări*: 260 unități cu 1.650.000 tone capacitate.

Amintim că Imperiul Britanic și Statele Unite ale Americei controlează 72% din producția mondială de petrol și că numai acestea două posedă 52% din șantierele de construcții navale; iar in ce privește consumul de produse petrolifere tot acestea două țări dețin 80,5% din consumul mondial, precum și 48% din tonajul mondial, care este de 69.400.000 tone.

FLOTA MONDIALA DE RASBOIU:

1) *Marea Britanie*: 411 unități cu 1.809.375 tone (26,22%).

2) *Statele Unite*: 417 unități cu 1.427.135 tone (20,68%).

3) *Japonia*: 253 unități cu 906.450 tone (13,14%).

4) *Franța*: 190 unități cu 651.259 tone (9,44%).

5) *Italia*: 272 unități cu 560.318 tone (8,12%).

6) *Germania*: 117 unități cu 351.523 tone (5,09%).

7) *U. R. S. S.*: 186 unități cu 290.319 tone (4,21%).

8) *Celelalte țări*: 574 unități cu 903.635 tone (13,10%).

Este de asemeni foarte interesant de știut in ce măsură marile puteri mondiale și pe ce categorii de arme își repartizează consumul militar de produse petrolifere.

Tot din revista *„Monitorul Petrolului Român"* aflăm că procentul cel mai mare din consumul militar, in *Anglia*, îl reprezintă flota, cu 86,3% din total.

Urmează apoi *Japonia* cu 85%; *Statele Unite* cu 79,1% și *Franța* cu 74%.

Pentru forțele aeriene, *Germania* este aceea care deține recordul cu 52,7%, apoi *Rusia* cu 41,4% și, in al treilea rând *Italia* cu 25,5%.

Armatele de uscat consumă 10,6% in *Rusia* și 2,5% in *Anglia*.

In ce privește numărul submarinelor U. R. S. S. stă in frunte, cu 130 unități. Apoi *Statele Unite* cu 106, *Italia* cu 105, *Franța* cu 80, *Anglia* cu 70, *Japonia* cu 62, *Germania* cu 51, *Olanda* cu 28.

Celelalte țări, la un loc, au abia 108 unități.

Cifrele referitoare la flota mondială de răsboiu, sunt cele de la finele anului 1938.

N. I. Lazăr

Negustorul de pește din Londra: — Ce vreți, asta pescuim, asta vindem!

(Guerin Meschino)

Tradiții de Crăciun

[illegible]

Al. Iordan

MOȘ AJUN

Cor de copii și îngeri în seara de ajun,
Iar se revarsă vesel din străbuna țara mele.
Urcând sub crug de stele colind străvechiu român
Prinos pentru Copilul din ieslea cu surcele.

S'aprind lumini pe uliți în dansuri efemere
La geamuri gospodine țâmâie colindețe,
Când trec colindătorii după colaci și mere
Cu sfântă bucurie, răsfrântă peste fețe.

Adânc mister domnește sub bolta de mărgean
Și cerul se deschide s'aducă mântuirea,
Iă cei trei Magi ajuns-au aproape de liman
Și steaua își aprinde mai vie strălucirea.

Dar iată, din umilul și tristul Nazaret
Crește mereu mântuirii ca brânele pe ape,
In staulul cu aromă și boare de frumuseț
A poposit Maria cu cei trei Magi pe-aproape.

Și zvon de crainici tineri în seara de ajun,
Iar se ridică vesel din străbuna țării mele.
Să urce înspre bolte colind străvechi român
Prinos pentru Copilul din ieslea cu surcele.

V. Oprescu-Spineni

LUCRURI MĂRUNTE

UN SPARTAN LA M. C. G. ENGLEZ

[illegible]

SPECTACOLE ȘI SPECTATORI IN GERMANIA

[illegible]

PORUMBEI LA ANTRENAMENT

[illegible]

VIAȚA PE FRONT

[illegible]

FRONTUL MUNCII GERMANE

[illegible]

COMERȚUL GERMANO-ELVEȚIAN

[illegible]

O LIGA DE APARARE ANTIAERIANA

[illegible]

CONTROLUL MARILOR

[illegible]

A. VOROTNICOV

RUGĂCIUNEA CIOBANULUI

[illegible]

Din rusește de B. [illegible]

Artele sub războ[i]

(Din Cuvântul germano-român)

[illegible]

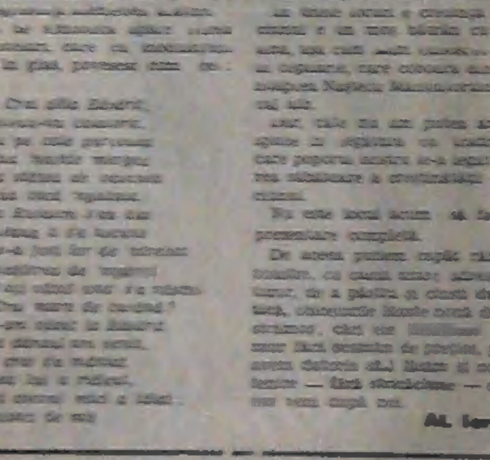

RAZBOIUL UNDELOR, AL IDEILOR, AL NERVILOR

— Ce ai aerul acesta aşa de plictisit? Pleci pe frontul de Vest?
— Nu, viu de acolo...

(Unidad)

Sporirea flotei italiene

Guvernul italian face acum mari sforţări pentru întărirea flotei sale de războiu şi pentru sporirea tonajului flotei comerciale.

Azi, flota de război italiană dispune de peste 100 submarine, iar alte câteva zeci de submersibile se află în construcţie. Vasele de linie „Vittorio Veneto" şi „Littorio", de câte 35.000 tone, a căror construcţie a fost începută în 1937, vor fi lansate în curând. Alte două vase de războiu, de acelaş tonaj, „Roma" şi „Imperio", vor fi lansate cu prilejul expoziţiei universale ce se va desfăşura în 1942. În privinţa construirii de vase de războiu şi comerciale, Italia nu depinde de alte state, pentrucă şantierele navale italiene se găsesc demult la înălţime. Vasul sovietic de războiu care are cea mai mare viteză, anume „Taşkent", a fost construit în Italia.

Douăsprezece unităţi din flota submarină italiană au un tonaj de peste 1000 tone, fiind astfel adaptate operaţiilor în oceanul Atlantic.

Paralel cu sporirea flotei de războiu, creşte tonajul flotei comerciale italiene, care este deosebit de avantajată dela începutul războiului. Până acum vasele comerciale italiene n'au avut de suferit aproape deloc depe urma războiului naval. Marile pacheboturi italiene, cum sunt „Rex", „Conte di Savoia", „Roma", „Augustus" şi „Conte Grande", fac afaceri strălucite, deoarece nu mai există concurenţa transatlanticelor aparţinând ţărilor beligerante: „La Normadie", „Queen Mary", „Bremen", etc.

Azi, în şantierele navale italiene se lucrează cu înfrigurare. Se construiesc 47 vase cu un tonaj total de [illegible] tone. Într'un viitor foarte apropiat, Italia va ocupa al doilea loc în privinţa tonajului şi numărului vaselor, plasându-se imediat după Anglia.

Şantierele navale din Italia au primit, de asemeni, numeroase comenzi din străinătate. Astfel, România construeşte 4 vase, Mexicul şi Statele Unite câte 3, Norvegia 2, Suedia, Olanda şi Jugoslavia câte 1.

Guvernul a alocat importante sume pentru reconstruirea şi reamenajarea porturilor, potrivit ultimelor cerinţe ale tehnicei.

Lupta dintre crucişătorul german „Graf von Spee" şi forţele navale engleze

(Buletinul de informaţii germane)

De trei luni şi jumătate vasele germane de războiu navighează în apele lumii. În acest interval de timp ele au produs cele mai mari pagube vaselor britanice. Adevărata valoare a succeselor pe care le-au înregistrat crucişătoarele germane va fi cunoscută deabea mai târziu. Englezii au urmărit fără întrerupere aceste vase germane fără ca, graţie superioarei conduceri germane, să fi reuşit să înregistreze vreun succes.

După ştirile din Montevideo, „Graf Spee" a întâlnit Miercuri pe la orele 6 dimineaţa, la vreo 20 mile marine, la est de Punta del Este în faţa gurilor lui La Plata, cari până acum au fost considerate în mod nediscutabil, ca ape teritoriale ale flotei transatlantice engleze, 3 crucişătoare engleze „Exeter", „Achilles" şi „Ajax". Marele crucişător german a deschis imediat focul. Bubuitul tunurilor s'a putut auzi la o depărtare de 50 mile. Şi la Punta del Este s'a putut auzi sgomotul luptei. Mai târziu s'a putut observa cum crucişătorul „Exeter" a fost distrus de salvele lui „Graf Spee" şi cum crucişătorul „Ajax" a luat-o la fugă. În foarte scurt timp bordul lui „Exeter" era doar o vraişte de susţinătoare de oţel şi fier. Puntea de comandă a fost distrusă. O lovitură a distrus una din maşinile lui „Exeter" aşa încât crucişătorul englez a fost silit să-şi micşoreze viteza. În fine, alte salve date de „Graf Spee" au silit crucişătorul englez să se întoarcă şi să se retragă din luptă.

Lupta navală s'a terminat cu izbânda crucişătorului blindat „Graf Spee", care a intrat seara în gura lui La Plata, şi a ancorat în portul Montevideo. El n'a scos numai pe „Exeter" din luptă, dar a provocat şi crucişătoarelor „Ajax" şi „Achilles" mari pagube. „Graf Spee" are morţi şi răniţi pe bord; pe bordurile vaselor engleze se află însă câteva sute de morţi şi răniţi. S'a putut afla că Englezii au tras asupra lui „Graf Spee" granate cu gaze, întrebuinţând mai ales gaze asfixiante, ceeace constitue o flagrantă violare a dreptului internaţional. Din această cauză se află printre răniţi, după cum ni se comunică din Montevideo, un mare număr de gazaţi.

Deoarece, din cauza atacului cu gaze a fost pericol ca alimentele să fie otrăvite, căpitanul s'a hotărât să ancoreze în Montevideo pentru a putea preschimba alimentele. După ultimele ştiri crucişătorul englez „Exeter" se află în faţa gurii lui La Plata, în imposibilitate de a se mişca, şi după o ştire se zice că el ar fi fost „cărat" în port.

Această luptă victorioasă a crucişătorului german „Graf Spee", constitue pentru toată America o senzaţie. Până târziu noaptea mulţimea s'a strâns în portul Montevideo pentru a-şi exprima admiraţia pentru vasul german care s'a luptat aşa de eroic cu trei vase engleze. Cercurile engleze resimt în mod foarte penibil această nouă lovitură. Aceasta cu atât mai mult cu cât încă în aceiaşi zi Amiralitatea engleză au declarat că vasele de războiu germane ar fi pierdute, deoarece nu mai posedă nici un fel de combustibil, şi nu pot străbate blocada. Deaceea Englezii au fost şi mai adânc impresionaţi de acest succes german. Pe bordul lui „Graf Spee" se aflau 6 căpitani aparţinând vaselor britanice de comerţ capturate. Doi din ei au fost luaţi pe bord după ce vasele lor au fost scufundate.

Pus într'o situaţie intenabilă, după cum se ştie vasul „Graf von Spee" a fost scufundat de propriul său echipaj, în apele uruguayene.

Anglia şi Germania în raporturile comerciale cu Europa neutrală

(Din „Helios"-Leipzig)

Blocusul întreprins împotriva Germaniei în care se consideră şi articolele de consumaţie drept contrabandă, a avut urmări mult mai rele pentru neutri decât pentru Germania, care prin situaţia ei geografică şi bogăţiile naturale l-a putut înfrunta fără teamă. Germania se bucură de libertate în Marea Baltică; economia naţională şi-a găsit complectarea ideală în bogăţiile naturale ale Rusiei şi (ca şi în trecut) Germania urmăreşte schimbul de mărfuri cu Sudul Europei, iar propria sa producţie de materii prime şi produse industriale de tot soiul organizată după planul de patru ani sporeşte, zi de zi. Blocusul englez nu va putea avea efect asupra Germaniei, ci dimpotrivă va atinge în mod grav economia naţională a ţărilor neutre.

Nu există nici o ţară neutră care să nu fi simţit sugrumarea vieţei sale economice prin măsurile Angliei.

Astfel „La Nation Belge", ziarul belgian scrie: „Resursele solului nostru nu ajung să acopere nevoile noastre. Ţara este obligată să importe cantităţi enorme de produse. Pentru a plăti importul ea trebue să exporte. În ce consistă acest export. Terenul Belgiei nu are altă materie primă decât huila, care însă este insuficientă pentru compensarea cumpărăturilor din străinătate. Suntem deci nevoiţi să exportăm produse gata sau pe jumătate gata. Pentru a le produce trebue să cumpărăm, din alte state produsele ce ne lipsesc. Este deci o necesitate absolută de a importa mai multe materii prime necesare pentru acoperirea nevoilor noastre zilnice".

Cultivatorii Belgiei şi Olandei se văd nevoiţi să-şi hrănească porcii cu peşte, deoarece magazinele de consum nu sunt în stare să cumpere şi să utilizeze fructe, căci nu mai au posibilitatea desfacerii; înaintea conflictului actual, conservele olandeze erau cumpărate de Anglia. Drept consecinţă a manierei în care Anglia duce războiul, „Holland-Amerika-Linie" a fost obligată să dezarmeze cel mai frumos transatlantic olandez „Nieuw Amsterdam", căci primele de asigurare care au crescut într'un mod formidabil au făcut ca exploatarea acestei nave să devie imposibilă. Dezarmarea acestui vapor este o lovitură mare pentru Ţările de Jos.

Estonia, a luat de asemeni măsuri de prevedere. Ministrul comerţului a căpătat depline puteri spre a lua toate măsurile necesare stăvilirii valului de scumpete şi a asigura alimentarea populaţiei. Taxa asupra materiilor de primă necesitate a crescut cu 150% ca măsură de restricţie a consumaţiei.

Blocusul englez, care s'a îndreptat în primul rând contra ţărilor neutre, a avut urmări extrem de rele în Norvegia, unde este o mare lipsă de zahăr, combustibile şi cafea. Proviziile de hrană nu sunt suficiente decât pentru 15 zile, iar stocul de cărbune şi cocs [illegible] pentru o lună.

Iată doar câteva exemple care dovedesc [illegible] popoarelor neutre.

Dimpotrivă, Germania a afirmat întotdeauna neutrilor că îşi menţine relaţiunile comerciale cu ei şi a confirmat [illegible] prin fapte. Situaţia se prezintă azi sub aspectul că Germania n'a încetat să furnizeze produse ţărilor neutre. Potenţialul economic al Germaniei urmează nestingherit o linie ascendentă. Acest fapt se datoreşte pe deoparte organizării metodice şi riguroase a tuturor localităţilor Reichului, pe de alta parte exploatării numeroaselor uzine din Polonia, a căror punere în funcţiune nu a întârziat şi se mai face încă necontenit. Un singur fapt este destul spre a ilustra puterea economică a Reichului, şi anume furnizarea a 11 avioane de vânătoare monoplane „Heinkel" unei ţări dunărene pe data de 27 Septemvrie, adică la 4 săptămâni după izbucnirea războiului actual şi furnizarea unei serii de avioane de luptă Scandinaviei, cu câteva zile mai înainte. Chiar industria germană de avioane este în stare să exporte, în momentul în care armata aeronautică a Reichului are atâtea nevoi. Livrarea de cărbuni din Silezia, Suediei, şi-a reluat cursul normal după reintegrarea Sileziei superioare cu importanţele ei mine şi întreprinderi industriale. Astfel Germania reia din ce în ce mai accentuat comerţul cu ţările neutre. Este un fapt recunoscut în unanimitate, de cercurile comerciale străine. Elveţia subliniază necesitatea intensificării schimbului de mărfuri cu Germania; în Bulgaria şi Jugoslavia se [illegible] măsurile ce trebuesc luate pentru sporirea volumului comerţului cu Reichul şi negocierile cu Ţările de Jos asupra clearing-ului au arătat că schimburile între Germania şi ţările neutre vor fi urmate fără îndoială şi în viitor. Comisiile germano-române au ajuns la concluzia că tratatul de comerţ încheiat între cele două state poate să fie extins, iar această extindere va fi realizată în cursul anului viitor. Anvergura schimbului comercial cu Rusia nu poate fi evaluată în numărul de faţă. Totuşi consfătuirile dintre ministrul afacerilor străine al Reichului şi comisarul afacerilor străine al Rusiei sunt generatoare de mari speranţe.

Situaţia actuală a comunicaţiilor foto-telegrafice în Europa

Prin situaţia sa [illegible] în mijlocul Europei, reţeaua germană de fototelegrafie a luat o desvoltare considerabilă. După Anschluss s'a adăugat la cele 9 posturi deja existente, şi postul Viena, care va fi modernizat. În cursul anului viitor se va proceda la instalarea a 8 posturi noi şi astfel reţeaua obţinută se va întinde egal peste toată ţara şi va putea fi completată, pentru necesităţile ocazionale, de posturi portative. Afară de posturile Poştei, există în multe oraşe puncte de racordare pentru posturi fixe sau portative, particulare. În celelalte ţări europene posibilităţile de transmisie fototelegrafică sunt mai puţin importante. Se remarcă că Nordul şi Apusul Europei prezintă mult mai multe posibilităţi decât Răsăritul şi mai ales decât Sud-Estul. În Franţa [illegible] 10 oraşe, în Anglia 5, în Italia 3. Ţările dela Nord, cum ar fi Belgia şi Olanda au fiecare din ele câte un post de fototelegrafie complectă în capitala ţării respective. Mergând spre [illegible] nu sunt decât 2 legături una cu Polonia (Varşovia), iar cealaltă cu Praga. Sud-Estul european este [illegible] cu desăvârşire izolat în ce priveşte fototelegrafia.

Afară de legăturile intereuropene care se fac pe [illegible], există [illegible] cele [illegible] fir [illegible] America de Nord şi de Sud, cât şi cu Asia Orientală şi Indiile [illegible].

Forţele navale sovietice

Din „Revue anticomuniste"

Marina de războiu a Rusiei Sovietice ocupă, printre marile puteri navale, o situaţie deosebit de interesantă, prin aceia că astăzi când serviciile de informaţie ale diferitelor ţări sunt foarte active — este singura care mulţumită etanşeităţii şi marei întinderi a teritoriului, poate să ascundă ţărilor străine desvoltarea sa reală şi puterea sa de luptă.

Astăzi când, la Nord, lupta dintre Finlanda şi Republica Sovietică se [illegible] numai pe întinderile albe ale zăpezilor dar şi în apele septentrionale, e necesar, credem, să dăm câteva date, din cele se cunosc, asupra flotei pe care o posedă în prezent Sovietele.

După războiul mondial şi revoluţia bolşevică, U. R. S. S. s'a găsit în foarte delicata situaţie de a nu poseda decât unităţi prea puţin utilizabile din fosta marină de războiu rusă. În acel timp, flota sovietică se compunea, de fapt, din [illegible] rabil de toate tonajele şi clasele, a căror valoare combativă, greu încercată în timpul războiului mondial şi neglijată mai apoi, era, în primii ani ai revoluţiei bolşevice, scăzută cu totul.

În primul an al planului cincinal, atunci când U. R. S. S. manifesta în domeniul politicei externe o activitate ceva mai susţinută, în vederea atingerii scopurilor finale ale revoluţiei bolşevice, începu, între anii 1928 şi 1930, să-şi construească, în mare grabă, o flotă de războiu.

Mai apoi, pentru motive — s'a spus — de apărare, construirea de vase de luptă a continuat şi poate că înarmările navale militare ale republicii sovietice ar fi luat proporţii şi mai mari dacă conducătorii nu s'ar fi izbit de greul obstacol pe care îl prezintă situaţia geografică a ţării. În afară de Oceanul îngheţat de Nord şi de inospitaliera şi solitara coastă a Mării Bering, puterea navală sovietică — ca, altădată, aceia a imperiului rusesc, — este concentrată în mări interioare şi, în afară de un număr suficient de porturi liberate de gheţuri, ea nu poate fi pusă în acţiune decât în anumite limite.

Aceste impedimente au fost invocate ca argumente de diplomaţia sovietică pentru a explica în conferinţele internaţionale, nevoia pe care o are Rusia de a întreţine trei sau patru escadre, independente unele de altele.

Forţele maritime sovietice din Baltica

Fără a face deloc presupuneri asupra adevăratei amplori pe care o are actualmente marina de războiu sovietică şi ţinându-ne de date precis verificate, e bine de ştiut că pentru apărarea litoralului de câţiva kilometri din Marea Baltică, U. R. S. S. are în serviciu următoarele unităţi:

I. 2 mari vase de linie din clasa „MARAT", de 23.000 tone fiecare, armate cu 12 tunuri de 305 m/m şi cu alte multe guri de foc de calibru mijlociu. Aceste două cuirasate au la bord 3 hidroavioane. În afară de acestea, marele vas de luptă „OKTJABRSKAIA REVOLUTSIA" poate lua la bord bărci automobile ultrarapide. Aceste unităţi sunt construite încă din 1914, dar au fost complect transformate în 1931 şi 1933, prevăzute cu tunuri şi dispozitive de tir moderne şi, graţie nouilor căldări cu care au fost înzestrate, ele merg acum cu o viteză de 23 noduri. Rusia mai posedă deasemeni şi vasul de linie „FRUNSE" care [illegible] în prezent scos din serviciu, dar care va putea, fără îndoială, ca şi ceilalţi doi fraţi ai săi de acelaş tonaj, să fie reconstruit şi modernizat, mai ales dacă punerea în construcţie proectată a noui mari cuirasate, armate fiecare cu şase tunuri de 406 m/m ar întârzia.

II. În ceeace priveşte marile crucişătoare, din clasa „KIROW", unul — din cele 7, trecute în programul de construcţii — a fost văzut de curând [illegible] coastă. Punerea lui în serviciu a fost, dealtfel, confirmată. Nu se cunoaşte, în ceasul de faţă, stadiul în care se află [illegible] lucrări. Se ştie numai că navele de acest tip sunt prevăzute cu tunuri de 180 m/m şi cântăresc cam 8000 tone. U. R. S. S. dispune, în afară de acestea, şi de vechiul crucişător „AURORA", transformat în vas-şcoală. Valoarea militară a acestuia este, evident, foarte restrânsă.

III. În anul trecut şi-a făcut apariţia în Baltica, [illegible] crucişător puitor de mine „MARTY", de [illegible] tone. Deşi dimensiunile, armamentul şi viteza acestuia n'au nimic senzaţional, el capătă o importanţă deosebită dacă se ţine seama de îndemânarea deosebită cu care ruşii ştiu să se servească de aceste puitoare de mine.

IV. Cele 8 super-distrugătoare din clasa „Leningrad" se pare a fi toate în serviciu. Prin dimensiunile lor ele întrec chiar uriaşele contratorpiloare franceze şi trebuie să fie considerate ca superioare micilor crucişătoare uşoare, foarte rapide (3000 tone, 40 mile).

Nicăieri alt stat de pe coasta Balticei nu posedă, în această clasă de nave, o forţă echivalentă cu [illegible]. U.R.S.S. posedă, în [illegible] 12 contratorpiloare vechi din timpul războiului mondial, dar cari, fiind terminate la o epocă prea târzie, n'au putut fi puse atunci în serviciu.

V. Dintre torpiloarele moderne, trebuie să semnalăm specimenele din clasa „GEUSA", care, de curând terminate, constituiesc un tip intermediar, între torpilor şi nava protectoare de convoiuri.

VI. Dar acela a luat un avânt absolut impresionant, este flota submarină a Sovietelor. Deşi discreţia lor este, în această privinţă, mai strictă decât s'ar putea închipui vreodată, sunt [illegible] motivele să se creadă autentică declaraţia făcută de amiralul Orloff — dispărut mai apoi — care a mărturisit el însuşi existenţa a 150 de submersibile de toate mărimile, punând U. R. S. S. în primul rang, printre puterile submarine din lumea întreagă. Se poate socoti, fără exagerare, că Rusia so-

(Continuare în pag. 8-a)

GÂNDIŢI-VĂ
LA
SOLDAŢII NOŞTRI

Arătaţi-le dragostea şi interesul ce le purtaţi, trimiţându-le un dar de Sfintele [illegible].

Cel mai potrivit dar este un pachet de ţigarete „Plugar".

CASSA AUTONOMA a MONOPOLURILOR stă la dispoziţia şi îşi ia angajamentul să trimită cantitatea respectivă unităţii militare (Regimentul, Batalionul, sau Compania) care se va indica de către cumpărător, la preţul de lei 3, — pachetul de 12 ţigarete, (în loc de lei 4),—cât [illegible] preţul tarifar).

Odată cu expedierea pachetului se va [illegible] unităţii numele şi adresa donatorului.

Pentru trimiterea pachetelor, Serviciul de Informaţii C. A. M. primeşte comenzi în orele de birou, în Bulevardul Tache Ionescu nr. 5-7, (Palatul Lido) etaj I, telefon 3.3406.

Un succes fără precedent obţin:
THE ROS BEYARD DANCERS
dela Savoy-Londra
cel mai reuşit cuplu de dans; SUZY FARKET cântăreaţă de jazz şi celelalte numere de MUSIC-HALL dela
„ATLANTIC"
DANCING-BAR
Programul începe la ora 11 seara.

ARTELE ȘI RASA

Printre caracterele etnice mai importante și mai realizate ale unui popor și ale unei națiuni, în afară de cele fizice și morfologice care în mod comun sunt numite, deși nu întocmai exact, antropologice, caracterul fără îndoială cele psihice și spirituale, despre cari manifestațiile artistice, întrucât ele reprezintă formele mai expresive ale sentimentalității, sunt documentele cele mai prețioase și pentru aceste arte, și cele mai durabile și mai semnificative.

Toate artele satisfac acest scop și în toate produsele artistice ale cuvântului, ale limbajului, ale cântecului, ale muzicei, ale sculpturii, ale picturii, ale arhitecturii, ale podoabelor corpului, omul, orașului se relevează caracterele mai tipice ale civilizației, ale fizionomiei spirituale ale fiecărei rase sau fiecărui popor.

Cele mai expresive și elocvente documente ale popoarelor antice și dispărute, care au lăsat urme luminoase ale existenței și civilizației lor, se găsesc în monumentele de piatră, de bronz, de teracotă, în lespezile ce pavau orașele, cetăți și [illegible] dar mai ales în scenele de pe morminte, închinate de ei cultului morților.

Un studiu amănunțit al tuturor acestor produse de seamă ale civilizației trecute, cu intenția de a reda caracterele etnice spirituale ale națiunilor și ale raselor în parte ar fi foarte bogat în roade.

Din alt punct de vedere (pe care de mai bine de 20 de ani am încercat să-l demonstrez), artele figurative au o legătură directă cu problema rasei. Ele pot acționa ca factor eugenic eficace, contribuind puternic la păstrarea și la întărirea caracteristicilor neamului nostru.

Sublimele reprezentări prin imagini ale mamei cu fiul, ce derivă din religia creștină formează — putem spune — partea cea mai numeroasă și fără îndoială, cea mai frumoasă din creațiile pictorilor și sculptorilor noștri cei mai mari atât din trecut cât și din prezent. Redarea prin imagini a copiilor, atât de scumpă lui Raffael tălmăcită cu atâta nobleță în mii de forme opera lui Serpotta, fără a cita îngerașii marilor sculptori ai renașterii florentine, ai lui Tizian, ai lui Bernason, etc., ne demonstrează cât de profundă poate fi dragostea de copii și cum se prezintă ea în formele cele mai înalte și simple ale artei.

Artele decorative pot îndeplini o operă eugenică, fixând tipurile feminine și masculine și înzestrându-le cu anumite calități de frumusețe.

S'a observat de către eminenți învățați și critici de artă că tipul ideal de frumusețe îndrăgit și reprezentat de diverși mari artiști, e un tip individual, în care e adeseori ușor să se regăsească trăsăturile caracteristice ale primei femei iubite sau trăsăturile virile ale bărbaților care au iubit fantezia și spiritul acestora. Sublimele figuri feminine, fapturile grațioase, chipurile virile care populează picturile marilor maeștri din diferitele epoci, dacă nu sunt portretele adevărate ale unor persoane, care au trăit, și care au avut legături de prietenie și de afecțiune cu artistul, sunt totdeauna încarnațiile materiale ale unor imagini fantastice, derivând direct impresiile lăsate în spiritul artistului în special în epoca adolescenței și a tinereței, care sunt mai sensibile la această atracție a persoanelor de aceeași vârstă și apropiate.

Studiul antropologic și etnologic al caracterelor fizice ale personagiilor ale căror chipuri sunt reprezentate în operele marilor artiști face să se recunoască în mod evident că tipul lor corespunde, prin nenumărate trăsături de asemănare, cu tipurile etnice regionale ale persoanelor și ale indivizilor, cari trăesc încă și azi în regiunile și orașele, unde au locuit și au trăit.

Tipul de frumusețe feminină, caracteristic femeilor lui Correggio și discipolilor lui poate fi și azi recunoscut de un ochi observator și atent, în tipurile de femei din regiunea Parmei: magnificul tip de femee quasi-junonică, cu toată grația coloritului ei, încarnat de Tizian, de Paolo de Tiepolo nu e oare apoteoza caracteristicului tip feminin care încă și azi radiază cu frumusețea lui populația venețiană? Grațiosul tip al femeilor rafaelice amintește în formele corpului și în trăsăturile chipului frumusețea dulce a femeilor din Umbria. Iar frumoasele, grațioasele și păgâneștile chipuri femeești cu care a populat pereții celor mai frumoase biserici din Neapole, abatele Cicolo Solimene și discipolii săi, nu au oare grațiile caracteristice ale frumuseților napolitane?

Se poate spune acelaș lucru despre tipurile de frumusețe masculină. Și mai mult încă se evidențiază justețea acestei constatări, dacă examinăm tipurile de frumusețe îndrăgite și fixate pe pânzele și în operele marilor artiști străini. Pictorii spanioli dela Velasquez la Goya și la cei mai moderni, celebrează frumusețea castiliană și pictorii francezi dela 1700-1800 ne fac să cunoaștem grațioasele frumuseți franceze și mai evidente sunt apoi farmecele opulente ale frumuseților flamande din picturile lui Rubens și ale urmașilor săi, particularitățile fizice și trăsăturile caracteristice ale tipurilor antropologice olandeze, germane, engleze și slave, în operile maeștrilor respectivi.

Pentru biolog și sociolog, e ușor să exprime această transmisiune și continuitate a tipurilor etnice în opera individuală a diferiților maeștri; deoarece caracterele ereditare ale neamului sunt acelea care transmițându-se dela părinți la copii, fixează această continuitate materială și funcțională, e clar că cei cari trăesc azi într'o regiune sau într'un oraș (când acesta n'a suferit invazii sau n'a fost siliți să se amestece cu alt neam) trebuie să prezinte în mod substanțial aceleași caractere fizice ca și strămoșii lor; după cum e iarăși clar, că în viitor, descendenții lor vor trebui să-și păstreze și să prezinte aceleași caracteristice.

Nu e deci de mirare că frumusețile fixate în picturile noastre de marii noștri maeștri se aseamănă mult cu frumusețile pe care noi înșine le vedem și le admirăm în viața noastră de toate zilele, dar opera marilor maeștri nu se mărginește numai la această acțiune de a fixa; influențând fantezia și spiritul admiratorilor și cercetătorilor operelor lor le ascute cultul pentru tipul lor special de frumusețe în așa mod încât aceștia, când e să aleagă o soție sau o iubită, preferă acel tip de frumusețe care le surâde în amintire și în fantezia aprinsă de opera de artă și deoarece copiii ce se vor naște din această pereche vor avea trăsături de asemănare cu părinții lor, vom vedea perpetuându-se tipuri speciale de frumusețe sub acțiunea durabilă și binefăcătoare, — pe care o putem numi cu adevărat eugenică — a operelor de artă, cu condiția ca acestea să fie cunoscute și admirate. Cultul și dragostea pentru operile marilor noștri maeștri trebuie deci să fie favorizat și din pricina acestei acțiuni de ameliorare a ridicării națiunii noastre.

Dacă, după cum se știe de toată lumea, investigațiile istorice asupra începutului și desvoltării operelor artistice inspirate sentimentelor genetice de cultul copiilor și al maternității, ne duce la monumentele lăsate de primele popoare mediteraneene, și în special italice și elenice, și investigația istorică a gânditorilor și a scriitorilor cei mai profunzi asupra psihologiei sentimentelor genetice ne duce la cei mai mari filosofi ai Eladei: Socrate și Platon.

In dialogul cel mai profund și admirat poate, Simposion, sau Festinul, sau despre Amor, Platon descrie doctrina lui Socrate asupra genezei și asupra semnificației morale și practice a sentimentului genetic. Ideile socratice se potrivesc admirabil cu cele mai moderne concepții pe care le-am expus mai sus și care reprezintă unul din cele mai convingătoare argumente în favoarea doctrinei eugenice fiziopsihologice desvoltată azi.

Socrate atribue lui Diotima din Mantinea meritul de a fi învățat că esecuta materială a amorului e cum spune în latinește Ficino: „est partus in pulchro tam secundum animam, quam secundum corpus”, sau în italiană Acri: „partoriemento nella bellezza, sia in maniera corporale, sia spirituale (a da naștere în frumusețe, fie pe calea trupului, fie pe calea spiritului).

Și fiindcă Socrate nu înțelegea, Diotima explica: „Amestecul bărbatului și al femeii e ușurare, e procrearea; și graviditatea și procreația sunt în omul muritor ceva divin și nemuritor. Dar nu se poate procrea în ceva care e nearmonios; și nearmonios pentru tot ce e divin, e urâtul; frumosul e armonios. Deci frumusețea ajută procrearea: ea joacă rolul Parcei și Lucinei”.

Nu cred că se putea demonstra mai bine ce puternic resort e sau poate fi selecțiunea amoroasă în ameliorarea estetică a rasei.

In acelaș dialog, ceva mai jos de pasagiul pe care l-am citat, Platon atribue lui Socrate un alt gând adânc care e o prea fericită intuiție a doctrinei moderne a metabolismului și a schimbului material, ca și a evoluției atât romantică cât și spirituală: despre necesitatea morții indivizilor și despre posibilitatea de a deveni nemuritori, numai prin procrearea unor copii sănătoși și mai buni.

Silvestro Baglioni
(Diffesa della razza)

D. Mociornița

Urează pe această cale onoratei sale clientele sărbători fericite, viață lungă și mult noroc.

Cei mai primejdioși spioni: PRIZONIERII DE RĂZBOI

Cazuri interesante din timpul războiului mondial. Gramofonul, mijloc de evadare. Sabotaj. Trădare. Instigații

[redacted] de luptă din timpul războiului [redacted], [redacted] pentru sabotaj, spionaj, [redacted], au fost nenumărate. Ele s'au [redacted] pe o [redacted] foarte întinsă de [redacted] țările [redacted] la războiu. In acest [redacted] factor [redacted] era prizonierul de războiu. Dela simplul soldat [redacted] la ofițer, se cerea, în caz când [redacted] în mâinile inamicului, [redacted] nu uite să puteau fi [redacted] folositori [redacted] lor chiar și în captivitate. Care erau misiunile ce le primeau soldații prizonieri dela șefii lor? Să [redacted] prin toate mijloacele posibile și imposibile [redacted] în legătură [redacted] situația militară [redacted] inamică; să încerce să incendieze depozitele de alimente, de muniții ale armatei inamice; să distrugă hangarele [redacted], care adăposteau avioane; într'un cuvânt, [redacted] pulea [redacted] rezistența acestuia. In sfârșit și ultima datorie: *„să evadeze”*.

CUM SE PUTEA EVADA

Preparativele [redacted] reușita evadărilor prizonierilor de războiu [redacted] în sarcina unor comitete speciale, in[redacted] în toate lagărele de prizonieri. Șeful acestor comitete, era [redacted] obiceiu un ofițer [redacted] un subofițer, cunoscuți prin energia lor. Fiecare lagăr de prizonieri avea câte un comitet secret, înființat în mod special pentru evadări. Șeful acestor comitete avea complici, fie în țara inamică, fie în țările neutre, cu care [redacted] în legături de comunicație permanentă. Când un prizonier [redacted] decidea să evadeze, comitetul secret al lagărului avea grijă să-i procure hărțile, compasul, hainele pentru travestire, acte de identitate false și alimentele necesare. Evadatul era inițiat asupra felului cum trebuia să se poarte în timp ce străbătea teritoriul inamic până la frontiera unei țări neutre; mai avea asupra lui un ghid, de care se folosia pentru a nu se rătăci. Greutatea cea mare consta în procurarea îmbrăcămintei pentru travestire. Dar și acest obstacol era mai totdeauna înlăturat cu succes.

UN CAZ DE EVADARE

Un căpitan englez, prizonier în Germania, poseda o pânză de cort, de culoare verde, pe care o transformase în manta militară. Adăugase la aceasta nasturi, făcuți din tinichea. La o cascheta cu viz'eră, pe care o găsise în lagărul de prizonieri, îi mai adăugase o curea roșie; dintr'o curea neagră confecționase un centiron cu teaca pentru baionetă, iar dintr'o bucată de lemn își fabricase cu multă îndemânare o baionetă. Imbrăcat astfel, ca un milițian, însoțit de alți doi ofițeri englezi, travestiți în soldați de ordonanță, ducând fiecare câte o roabă, ei au reușit să treacă poarta principală a lagărului, fără nici o greutate, deși era păzită de patru santinele.

Pe [redacted] ce trece, se descoperă mijloace și metode noui, pentru a coresponda cu prizonierii de războiu din țările inamice, de a le transmite instrucțiuni de felul cum trebuie să procedeze pentru îndeplinirea misiunilor ce le primesc.

Nu trebue să [redacted] uite că prizonierii de războiu sunt cei mai periculoși spioni din câți există azi în toate părțile lumii.

Comitetele secrete din lagărele de prizonieri erau atât de bine organizate încât, ca să dăm un exemplu, din 2 milioane și jumătate de prizonieri, câți existau în Germania în 1916, au reușit să evadeze peste 107 mii; nici unul dintre aceștia n'a putut fi prins și toți au reușit să se înapoieze în patriile lor, pe diferite căi. Cât de rafinate erau mijloacele de care se foloseau prizonierii pentru reușita întreprinderii, [redacted] se poate vedea din cazul următor.

„GRAMOFONUL” COMPLICE

Un căpitan prizonier primește într'o [redacted] o cutie în care se afla un gramofon cu pereți dubli. Inăuntrul pereților erau [redacted] cu multă dibăcie 6 [redacted] cu cifre luminoase, iar [redacted] putea fi întrebuințată atât pentru mărire, [redacted] și pentru a aprinde un foc; 6 penițe de oțel pentru scriere cifrată [redacted] pentru a [redacted] hărțile regiunilor [redacted] care urma să [redacted] străbată evadații; mai multe sticluțe [redacted] apă, [redacted] în realitate conțineau cerneluri [redacted] diferite culori; în fundul pereților [redacted] aflau mai multe tăeturi de hărți [redacted] regiunile din preajma lagărului de prizonieri [redacted] frontiera unei țări neutre; mai departe, o foarfecă specială pentru a tăia [redacted] ghimpată; două lămpi electrice de buzunar, fiecare cu câte o [redacted] de rezervă. In sfârșit s'au mai [redacted] într'o cutiuță [redacted] șuruburi [redacted] cuie, cu ajutorul cărora, [redacted] ce gramofonul [redacted] golit, [redacted] la loc, în așa fel, ca [redacted] nu se observe [redacted] nici un chip, că ar fi conținut ceva în interiorul lui.

Cu toate [redacted] acest truc a [redacted] descoperit la timp de organele de pază și control al lagărului, totuși căpitanul X, după vreo 16 zile dela [redacted] întâmplare a reușit [redacted] evadeze îmbrăcat [redacted] haine preoțești și [redacted] ajungă sănătos într'o țară neutră; de unde, fiind internat [redacted] autoritățile țării respective, a fugit [redacted] patra zi, iar după vre-o două săptămâni s'a înapoiat în patria lui.

CURAJUL UNOR PRIZONIERI FRANCEZI

Un plan de evadare de o extraordinară îndrăzneală l-au pus în aplicare prizonierii francezi din lagărul Zwickau (Saxonia). In luna Iulie 1916, dispăruseră într'un chip inexplicabil un număr de 28 soldați francezi, prizonieri în Germania. Evadarea în massă fusese pregătită cu multă abilitate și în cea mai mare taină. Planul conceput și pus în aplicare era următorul: din baraca în care locuiau francezii, să se sape un tunel. In primele zile ale lunii Aprilie se începu lucrarea technică. Dintr'o cameră de dormit a barăcii, se desfăcu scândura podelei, după care curagioșii francezi, săpând timp de 4 luni — zi și noapte — făcură un tunel a cărui adâncime varia între 5 și 8 metri, iar lungimea lui fiind de circa 90 metri, ieșirea era la 6 metri depărtare de gardul care împrejmuia lagărul. Munca cea mai grea a fost când au trebuit să răsbată prin temelia unei case dărâmate din apropierea barăcii. Gangul subteran era susținut de grinzi, avea lumină electrică și era aer'sit prin tuburi. Pământul provenit din săparea gangului subteran, era împrăștiat în curtea și barăcile lagărului cu atâta prevedere, încât nimeni din personalul de pază nu putuse observa timp de 4 luni de zile absolut nimic suspect. Materialul necesar pentru reușita lucrării, ca: grinzi, lemne, lămpi electrice, tuburi, sârmă și uneltele de lucru, fusese procurat o parte cu ajutorul unui paznic german, iar restul sustras în timp de mai multe luni. Cei 28 francezi au evadat și n'au putut fi prinși. Autoritățile germane au aflat de dispariția lor abia la 2 săptămâni după lovitura dată.

Transmiterea mijloacelor de sabotare se face prin toate căile posibile.

O cutie, conținând în aparență cremă de ghete, era umplută cu o substanță de culoarea și de consistența vaxului. Aceasta servea la distrugerea mașinelor agricole și industriale. O parte din pastilele pentru digestie, ce se trimeteau prizonierilor, erau goale și conțineau știri și instrucțiuni scrise. Cu ajutorul razelor Röntgen, într'o tabacheră de țigări s'au descoperit instrucțiuni scrise, care indicau modalitățile întrebuințării mai multor obiecte, trimise prin mijlocirea Crucii Roșii și punctele unde urmau să se producă actele de sabotaj, ca: incendierea depozitului X, distrugerea hangarului [redacted], etc. Conținutul instrucțiunilor și știrilor din interiorul tabacherii, după ce au fost descifrate au fost scrise la mașină și au umplut 8 pagini. Intr'un pachet trimis unui ofițer dintr'un lagăr de prizonieri [redacted] H., s'a descoperit [redacted] nucă mare, în care erau ascunse două mesagii, dintre care unul conținea codul Abc. pentru transmiterea știrilor secrete, [redacted] celălalt comunica diferite instrucțiuni. Un medic prizonier [redacted] primit o cutie de praf de dinți, dar care în realitate conținea o materie pentru fabricarea cernelei simpatice, și totodată pentru a simula diferite boli.

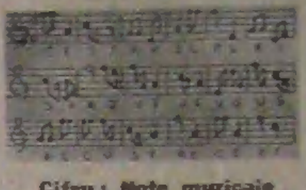

Cifru: Note muzicale

Prizonierul P. din lagărul F., la trei zile după primirea acestor note „muzicale” a evadat, și deși autoritățile militare s'au pus imediat în urmărirea lui, P. a reușit să treacă frontiera unei țări neutre. P. posedă cheia cifrului și nu i-a fost deloc greu să citească și să urmeze indicațiile ce i se dădeau pentru reușita evadării.

PROPAGANDA DEFETISTA

Prizonierii de războiu mai aveau [redacted] misiune și anume aceea [redacted] a instiga populația civilă din țara în [redacted] se aflau; prin toate căile posibile și imposibile ei trebuiau s'o demoralizeze, s'o convingă că o pace încheiată cât mai curând posibil, ar fi în favoarea ei, că dânșii [redacted] sunt vinovați cu nimic, ci numai șefii militari cari căutau [redacted] prelungească războiul pentru interesele lor personale. Apoi prin contactul cât mai des cu civilii, *mai ales cu femeile*, prizonierii puteau afla aproape tot [redacted] interesa patria lor. Propaganda dușmană, făcută prin mijlocirea prizonierilor de războiu, era foarte periculoasă, și cu toate măsurile severe de pază luate de autoritățile țărilor respective, răul n'a putut fi distrus de la rădăcină.

Au fost întrebuințate chiar și cărți religioase. Așa de pildă, o carte conținând o predică, conținea în primele 2 foi un subiect religios, după care [redacted] începea un atac înverșunat contra unei [redacted] beligerante, a guvernului și a armatei sale; apoi urmau ultimele foi, care de asemenea tratau chestiuni religioase.

Azi, aceste mijloace de propagandă, spionaj, sabotaj, ațâțare, sunt folosite pe o scară foarte întinsă nu numai în țările aflate în războiu: poate tot, chiar și în țările neutre mișună ca furnicile o mulțime de indivizi, din toate categoriile sociale, care nu au altă misiune decât să afle tot ce poate fi folositor țării de la care au primit misiunea de a spiona, de a comite acte de sabotaj, de a demoraliza populația civilă, de a se deda la incendierea stabilimentelor militare, industriale, a depozitelor de cereale, echipamentelor militare, și să afle știri în legătură cu situația militară a țării, etc., toate acestea fiind în detrimentul Statului respectiv și al populației, care dând dovadă de ușurință, înlesnește misiunea acestor indivizi, dușmanii cei mai periculoși din câți există azi despre chestiuni ce nu vă interesează și chiar în țara noastră.

ROMANI! fiți atenți. Nu vorbiți sează.

NU UITAȚI CA DUȘMANUL NE PÂNDEȘTE LA FIECARE PAS!

E. Papazian

Max Auschnitt sau apoteoza unei vieți de pirat

JOSE ANTONIO PRIMO DE RIVERA

DESPRE VIITORUL SPA[NIEI]

[illegible]

LA POST

Cerem deci pentru întreaga [illegible] Spaniei, pentru întreaga [illegible] lângă noastre un [illegible] religio[illegible] tar, semnul slujbei și al jertfei. De[illegible] tineretul expus intemperiilor se [illegible] spre noi și se ună cu [illegible] speranța îndreptării, care să [illegible] [redacted] și dreptul și al[illegible] Tineretul vine la noi, se împărt[illegible] spiritul nostru și, cel puțin spi[illegible] [redacted] sub drapelul nostru. Nu[illegible] ne [redacted] cu altceva [illegible] noastre sunt [redacted] și ochii [illegible]pezi. Toți cei ce stau în centrul [illegible] nostru spre a-și ascunde remu[illegible] și speranțele în [redacted] [illegible] dispărute, ne părăsesc repede, [illegible] buni însă, care servesc întradevăr [illegible] [redacted] în ochii lor [illegible] frunți de adevărurile noastre [illegible] în afara [illegible] și pe care nu [illegible] în scopul nostru de a [illegible] [redacted] asociațiilor [illegible] l'dar în avantgardă. [illegible] în hotărârea [illegible] rate de mine [redacted] pentru [illegible] vrea cu toții să [illegible] la [illegible] rare a Spaniei împotriva barbari[illegible] apropie. Noi suntem gata. [illegible] gur lucru [redacted] să nu [illegible] rea de intrare în rânduri[illegible] le ca a vă fi contopit cu [illegible] a ne fi [redacted] nouă postur[illegible] depărtate și mai vizibile [illegible] un singur lucru asupra [illegible] drept: acela de a forma [illegible] da. Căci nimeni nu intr[illegible] sânge pe cei mai buni d[illegible] pină avantposturile [illegible] care au vrut să ne cum[illegible] bească cu banii lor [illegible] poase. Noi însă [illegible] avant-gardă, acela [illegible] jertfei de sine. Noi răm[illegible] tul de întâlnire și vă [illegible] Dacă nu vreți să veniți, [illegible] la chemarea noastră este [illegible] [redacted] rău va fi de voi [illegible] sile. Falanga rămâne [illegible] sfârșit în frunte și d[illegible] primul ceea al luptei, [illegible] fi santinela [redacted] [illegible]

Expoziția de artă extrem orienta[lă]

D. colonel Gh. Băgulescu e u[illegible] personalitățile acelea cari a[illegible] celebritatea nu numai între[illegible] rele țării sale. In timpul pe c[illegible] petrecut la Tokio, ca atașat [illegible] al României, d-sa a scris un ro[illegible]man în care se răsfrânge, [illegible] oglindă fermecată, întreaga [illegible] Japoniei și a sufletului japone[illegible] ținut conferințe și a scris [illegible] despre bogățiile și farmecul [illegible]niei, — a adunat în sfârșit o [illegible]sionanta colecție de artă [illegible] orientală, pe care o încărcat-o [illegible]teva vagoane și a adus-o la [illegible] unde poate fi văzută la Aten[illegible]man. Iată o activitate desp[illegible] s'ar putea spune că umple [illegible] cadrele unei vieți bogate, dacă [illegible]lonel Băgulescu n'ar fi un om [illegible] Activitatea de până acum dec[illegible] fel o impresionantă etapă [illegible] lasă să întrevedem, cu mândr[illegible] adevărați prieteni, realizări c[illegible]te, nici nu vor putea să încap[illegible] loanele unei reviste.

Ne vom strădui în număr[illegible] să prezentăm cititorilor no[illegible] prinsul expoziției dela Atene[illegible] se întâlnește, într'o armonie [illegible]lori, pictura chineză, cu cea j[illegible] alături de manifestările car[illegible] sufletului sensibil, pe care[illegible] în trupul lor mărunt, cam[illegible] beni ai soarelui răsare.

1914

IN NOTELE UNUI DIPLOMAT

Amintirea tragică a războiului trecut stărue încă în sufletele noastre ale tuturora. Nu toți cunoaștem însă drumul sinuos al evenimentelor care s'au consumat în cea mai mare dramă a lumii. De aceea, vom căuta să rezumăm aci, în ordinea lor cronologică, întâmplările din anii 1914—1918 făcute de un iscusit diplomat, fostul ambasador al Franței la Moscova, Maurice Paleologue. Incepem cu luna Decembrie 1914.

MARȚI 1 DEC. 1914

Deabia instalată în Galiția, autoritatea rusă a și adus cu ea cele mai detestabile procedee de rusificare. Pătrunzând pe teritoriul galițian, Marele Duce Nicolae a adresat o proclamație popoarelor din Austria și Ungaria prin care le asigură că Rusia le aduce libertatea și îndeplinirea visurilor lor naționale. Din acest frumos program n'a mai rămas nimic, căci naționalismul rus a domnit cu asprime în toată Galiția. Puterile administrative au fost încredințate guvernatorului general, Contele Vladimir-Alexelewitch Bobrinsky, om inteligent, simpatic și cinstit. Nutrea însă o ură înverșunată contra uniților, și deși în Galiția erau 3 milioane 700 de mii de uniți față de populația totală de 5 milioane de locuitori, persecuțiunile se țineau lanț. Astfel, a fost arestat Mitropolitul unit, au fost confiscate toate bunurile religioase, preoții uniți au fost înlocuiți cu preoți ruși etc. Apoi au fost suspendate toate gazetele, au fost închise universitățile și funcționarii galițieni au fost înlocuiți cu birocrați ruși.

MIERCURI 2 DEC. 1914.

Poziția armatelor rusești în Polonia, devine dificilă. Germanii datorită ajutoarelor primite, capătă teren. Ei pretind c'au capturat 80.000 Ruși „nerăniți", în ultimele 15 zile. In Rusia domnește acelaș pesimism: la Odesa, la Moscova, la Kiew peste tot.

SAMBATA 5 DEC. 1914.

Intre Lodz și Lowicz, lupta continuă cu înverșunare. Marele Duce Nicolae, ar vrea să-și continue drumul spre Silezia; îl împiedică însă șeful său de stat major, generalul Yannouchkéwitsch, din cauza dificultăților cu care se fac transporturile și din cauza epuizării efectivelor. In cursul ultimelor 5 săptămâni, rușii au pierdut 530.000 de oameni.

DUMINECA 6 DEC. 1914.

Rușii au evacuat Lodzul în care au intrat imediat Germanii. La sudest de Cracovia, austro-ungarii se retrag.

Papa Benoit XV a cerut guvernului rus să suspende bătălia în timpul zilei de Crăciun. Mulțumind Sfântului Părinte pentru acest gând, guvernul imperial a răspuns că nu poate să consimtă la armistițiu, întâiu fiindcă Crăciunul ortodox nu corespunde cu cel catolic și, al doilea, fiindcă n'ar putea să aibă încredere în angajamentul subscris de Germania.

MARȚI 8 DEC. 1914.

Se raportează din multe părți că armatei rusești au început să-i lipsească procoilie și puști. Ministrul de războiu, generalul Sankhomilinow, dă asigurări liniștitoare.

MIERCURI 9 DEC. 1914.

Nesiguranța care domnea în operațiile militare din Polonia, evacuarea Lodzului și pierderile enorme au produs o imensă tristețe în public. A încolțit în inimile tuturor dorința de a se termina cât mai curând acest războiu înspăimântător.

Chiar mulți din marii demnitari, nutresc aceleași gânduri. Ei văd în Marele Duce Nicolae un incapabil și nădăjduesc că Tarul va fi făcut să vadă că duce Rusia într'o mare prăpastie.

După ei, Tarul trebue să'ncheie imediat pacea. Aliații sunt însă siguri că Tarul care jurase pe Evanghelie și pe icoană, va merge mai degrabă în moarte, decât să trădeze cauza comună.

JOI 10 DEC. 1914.

Sârbii au înfrânt pe Austro-Ungari aproape de Valiévo. Dușmanul a lăsat în mâinile învingătorului 28.000 prizonieri și 50 de tunuri.

Guvernul francez s'a înapoiat ieri în Paris.

SAMBATA 12 DEC. 1914.

Situația la o întorsătură favorabilă în apropiere de Cracovia. La Nord, statul-quo se menține pe linia Ilwo-Lowicz-Pietrokow. Operațiile sunt însă mai puțin active în apropiere de Silezia.

LUNI 14 DEC. 1914.

Tarul vizitează frontul din Caucaz unde operațiile militare se desfășoară cu succes.

MARȚI 15 DEC. 1914.

In Galiția occidentală, rușii se retrag pe toată linia. Această retragere, îndepărtează definitiv procetul ofensivei către Silezia.

Prințul de Bulow este numit ambasador la Roma.

Marea luptă se va angaja între Germania și Italia.

An. A. G.

— Eu ascund totdeauna țigările de mama.

— Ți-e frică să nu te vadă fumând?

— Nu, mi-e frică să nu mi le fumeze ea.

(Fotos-Madrid)

CRONICA MILITARĂ

Conflictul finlando-rus

Pe tărâmurile cețosului golf Botnic, un popor viteaz protestează cu arma în mână contra unui cotropitor, excesiv de numeros.

Finlandezii, reprezentanți ai culturii și civilizației apusene, preferă să moară decât să sufere jugul străin.

Teoria războiului total, născocită de mintea geniaului Ludendorf, își găsește o realizare aproape completă în apărarea, într'adevăr totală, a Finlandei. La 3,7 milioane locuitori s'a putut ridica o armată de linia I-a de 350—400.000 soldați, ajutați de încă 100.000 finlandezi, recrutați sub vârsta de 20 ani și peste 42 ani.

Pe lângă această jumătate de milion de luptători, ar trebui considerați toți acei rămași să asigure desfășurarea vieții statului, care, mai mult ca oricând, trebue să fie în condițiuni optime de funcționare, spre a ajuta încordarea sângeroasă a populației sale, doritoa de libertate și pătrunsă de simțul onoarei.

Concepția războiului total își găsește o bună aplicare și prin contribuția femeilor finlandeze, în număr de 150.000, care îndeplinesc servicii în formațiile auxiliare ale armatei. Populația însăși, cu un curaj demn de admirat, a executat toate măsurile destinate de a mări capacitatea de luptă a nației. Pământul finlandez, în bună parte sterp și mlăștinos, participă la rezistența homerică, parcă vrând să stăvilească puhoiul invadator.

Cele trei grupe de forțe ale armatei roșii — Sud (Carelia), Centru (dintre lacul Ladoga-Cercul Polar) și Nord (provincia Petsamo) — cu o superioritate strivitoare numerică (în linia I-a circa 700.000 soldați), caută să sfărâme rezistența bine organizată a finlandezilor.

Vremea, cu frigul aspru, cu zăpezile enorme, și pe deasupra noaptea polară nesfârșită, nu pot singure să epuizeze pe adversar, ca altădată armatele lui Carol al XII-lea și ale lui Napoleon.

Rușii, aducând trupe deprinse cu frigul și zăpada, au preîntâmpinat acest neajuns, fără ca să poată însă înlătura greutățile în aprovizionare și în mișcarea trupelor. Aceste ultime inconveniente, care au determinat o încetineală în înaintarea Rușilor — ceea ce pune în joc și prestigiul lor militar — se transformă în avantaje pentru finlandezi.

Finlandezii, buni trăgători, buni skiori, cunoscători ai terenului, inteligenți, mai iuți, curagioși și gata de jertfă produc rușilor pierderi mari. Aceste pierderi contează, căci Rusia este mare, dar oameni instruiți sunt puțini.

Aviația sovietică a fost surprinsă de calitatea celei finlandeze. Aceasta din urmă animată de un spirit ofensiv (atacând și baze aeriene sovietice — ex.: Murmansk), mitraliează infanteria, chiar aflată în dispozitivul de luptă.

Marina finlandeză și artileria de coastă s'au remarcat prin precizia tirului, cu toate că marina sovietică stăpânește marea și joacă astfel rolul principal.

Intr'un cuvânt ofensiva sovietică se izbește de o defensivă finlandeză activă, care contraatacă energic, profitând de greșelile adversarului.

Oricare ar fi rezultatele acestui conflict armat, Finlanda a câștigat procesul în fața lumii. Independența Finlandei este o chestiune ce privește conștiința lumii.

Const. Atanasiu

Forțele navale sovietice

(Urmare din pag. 7-a)

...vietică dispune, în prezent, de 150 până la 180 vase de acest fel, dintre cari 80 sunt în Baltica. Faptul că, în afară de 11, toate sunt de construcție nouă, arată puternicul potențial ofensiv al acestor unități.

In Marea Albă și Oceanul Inghețat

Trebue, totuși, să se scadă din acest efectiv, submersibilele afectate flotei Mării Albe. Nu trebuie să se uite, într'adevăr, că toate micile unități din clasa torpiloarelor și submarinelor pot în caz de războiu să intre, cel puțin teoretic, în prețioasa linie de rocadă a canalului Mării Albe. După rapoartele cele mai recente, întreținerea canalului fiind foarte defectuoasă este îndoelnic dacă poate fi utilizat în caz de pericol, mai înainte de a se fi cheltuit sume enorme cu refacerea lui, și pentru apărarea sa antiaeriană. In Baltica și în Oceanul Inghețat sunt încă aproape 50 vase mici rapide în serviciu. Mai trebuesc puse la socoteală încă 8 mici puitoare de mine, de construcție mai veche, 6 dragoare de mine, de construcție modernă și 20 de construcție veche. Două nouă vase de pescuit armate, în fine, și câteva însoțitoare.

Sunt vase cari prezintă cel mai mare interes pentru flota din Baltica și din Oceanul Inghețat: spărgătoarele de ghiață. De numărul lor și de posibilitatea de a fi utilizate e legată putința de a fi întrebuințate vasele de războiu sovietice, în timpul iernii. Aceste spărgătoare de ghiață sunt indispensabile pentru a menține deschis drumul de Nord spre Extremul Orient. Rusia a pus în construcție pentru moment 6 mari spărgătoare noui de 11.000 până la 15.000 tone. Primele dintre ele au fost lansate sau sunt în serviciu. Cele noui pot lua cu ele 2 sau trei avioane lansabile prin catapulta.

Aș vrea ca fiul meu să învețe pictura.

— A mai luat lecții?

— Firește. Timp de zece ani a privit pe mama sa fardându-se.

(Fotos-Madrid)

Flota de războiu roșie în Extremul Orient

In ceeace privește flota Rusiei Sovietice în Extremul Orient, trebuie să se socotească starea actuală a înarmărilor sovietice ca fiind pur provizorie. Pentru a construi unități grele de luptă lipseau în această parte a republicii instalațiile industriale și șantierele.

N'a rămas Rusiei Sovietice altceva de făcut decât să renunțe la construirea vaselor grele de războiu pe acele meleaguri dar să aducă în schimb foarte multe submarine și vase mici de linie în apele Extremului Orient. Această combinație prezenta un prim avantaj: se puteau construi în cea mai mare liniște submarinele în partea europeană a teritoriului sovietic, cari apoi puteau fi transportate în piese detașate, pe calea ferată, până la Vladivostok.

Șantierele cari existau acolo erau în măsură să procedeze cu mare ușurință și repeziciune la lucrările de montaj. Astfel, a ieșit ca din pământ o cantitate respectabilă de submarine, care constituie o flotă de 50 la 60 unități mici și mijlocii!

Pe aceleași căi și aceleași mijloace a luat naștere în apele mării Japoniei un roiu de unități rapide de războiu, câteva mici canoniere, mici puitoare de mine, vase pentru paza convoaielor și vase de însoțire. U. R. S. S., pentru a asigura acest primejdios furnicar de nave de războiu în cazul când Vladivostok ar fi fost amenințat grav, a creiat mai la Nord în golful Grossevici și în rada Castrie puncte de sprijin navale apărate de puternice baterii de coastă. Tot odată s'a adus la Sovietskaia Gavan un nou doc plutitor, dela Odessa, în care se pot repara vase până la 5000 tone. Sunt cantonate deasemeni în acest port două spărgătoare de ghiață.

Flota de războiu sovietică de pe fluviul Amur adăpostită în portul Nicolaievsk, cuprinde 2 canoniere rapide construite în Europa, de 800 tone fiecare și 11 vechi canoniere cuirasate, armate cu tunuri de 120 și 150 m/m. Trebue puse la socoteală deasemeni, 75 bărci automobile, armate cu mitraliere.

Forțele militare roșii în Marea Neagra

In Marea Neagră Uniunea Sovietică întreține deasemeni însemnate forțe militare navale.

I. In afară de vasul de linie „Parischskaja Kommuna" (un vas din clasa celor două mari nave de linie din Baltica), care a fost complet modernizat, și el în 1935, se găsesc aci:

II. Puternicul crucișător „Krasnij Kavkaz" care a fost pus pe cală în 1913 ca mic crucișător dar pe care Sovietele l'au transformat în crucișător greu în 1932. El este prototipul puternicelor crucișătoare din clasa „Kirow". Este prevăzut în afară de artilerie (4 tunuri de 180 m/m și 8 tunuri anti-aeriene) cu 12 tuburi lanstorpile, cu un avion catapultabil, cum și cu toate dispozitivele necesare pentru a lansa torpile și a pune mine împotriva submarinelor.

III. Două mici crucișătoare, ceva mai vechi, terminate în 1925 din clasa „Profinteru", depășind 6.900 tone; sunt armate fiecare, cu 15 tunuri de 130 m/m, 8 tunuri anti-aeriene, 12 tuburi lans-torpile, cu posibilitatea de a așeza 110 de mine. Sunt prevăzute cu câte un hidro-avion fără catapultă.

IV. Ca navă de războiu veche este locul să fie semnalat și crucișătorul „Kominteru" depășând 8.000 tone, dar care — având în vedere mica sa valoare militară — servește ca navă școală, cum și cinci contratorpiloare vechi, prea încete pentru războiul modern.

V. Două torpiloare moderne din clasa „Groza", cari sunt deasemeni armate cu 40 mine și 2 tuburi lans-torpile. Sunt prevăzute în afară de acestea cu 2 tunuri de 100 m/m și cu 4 tunuri antiaeriene. Se mai pot adăuga acestora 3 torpiloare vechi, utilizabile încă, ca puitoare de mine.

VI. In Marea Neagră, Sovietele au în prezent 26 de submarine mari moderne, de 500—1200 tone și 4 submersibile mai vechi, dar încă foarte ușor utilizabile.

VII. Nouă puitoare de mine de 1100—1800 tone și câteva dragoare de mine.

VIII. 20 vase moderne rapide de tip englez și italian.

INTR'O UZINA BRITANICA DE AVIOANE

Puternice avioane de bombardament, valorând patru milioane fără artileria lor, s'aliniază în rânduri de câte zece, până la capătul imensei hale. In cele din urmă rânduri, se văd mari crisalide goale, în duraluminiu, fără aripi, fără coadă. Pe măsură ce rândurile înaintează, avioanele iau formă; mai întâiu o aripă, apoi o alta, apoi o coadă la capăt recurbată. Intocmai ca un schelet de dinosaur.

Spre sfârșitul primului rând, avioanele cu motorul lor care se învârtește, se ridică ușor în plin aer, sub cerul care este al lor, gata a semăna moartea.

In față, pe un podeț, aproape de acoperișul acestei hale, am impresia că sunt o insectă care ar asista la nașterea libelulelor.

Mai întâiu am văzut materia ce s'adună ca să formeze crisalida sferică, masă mai de grabă informă. Puțin câte puțin, crisalida se face mai perfectă, se simte deja simularea sa către util; în sfârșit, nașterea minunată și teribilă a libelulei [illegible], miracol al invențiunei, de delicatețe și forța unde se poate vedea orânduirea [illegible] și crudă a naturii.

Alături de mine, pe podeț, stă creatorul acestor instrumente ale morții, un om simpatic și grăsuliu, ale cărui cuvinte ajungeau până la mine, când priveam confecționarea semănătorului de moarte: 2 motoare de 1.800 cai; tren de aterisaj; viteza 425 km. pe oră; raza de acțiune depășind 5000 km.; 3 tunuri; echipaj de 5 oameni; încărcătură: bombe.

Această uzină nu se oprește niciodată, trei echipe de lucrători schimbându-se după opt ore de muncă. Mai mult de 16.000 piese detașate intră în fabricațiunea unui singur fuselaj. Ceeace m'a impresionat mai mult, a fost sistemul complicat al nervilor, vinelor, arterelor cari animă mașina, cablurile electrice groase cât brațul, roșii, galbene, albe, verzi. Organele acestor avioane uriașe, — inima, ochii, plămânii, ficatul, ca să spun așa — către care converg aceste artere și vine, sunt instrumente al căror număr și complexitate nu le bănuiește nimeni cu toată descrierea.

M'am suit la locul pilotului. Nu m'am putut împiedica să nu invidiez curajul tânărului om necunoscut, care într'o zi va conduce traversând cerul, aceste aripi ale morții, încă neterminate. După ce m'am dat jos, am mers să văd cușca bombelor, miracol de ingeniozitate, căci bombele se retrag către interiorul acestei mașini. Când vine momentul să fie lăsate să cadă, pântecele avionului se deschide, portalul morții se'nvârte pe balamalele sale, și rânduri de bombe cari seamănă cu niște torpile, s'aliniază cu fața la pământ.

Dacă mi s'ar permite să spun câte avioane de bombardament ies în fiecare săptămână dintr'o singură mare uzină de-a noastră, e probabil că nimeni n'ar vrea să mă creadă. Cu toate acestea, ele iasă întotdeauna mai puternice, mai teribile în potențialul lor de ucidere, și în număr totdeauna crescând, iată singura politică de urmat. Noi suntem angajați în lupta cu un dușman care n'are decât o singură lege: forța primează dreptul, forța are întotdeauna dreptate. Oricine e puternic, fără milă, violent, după el, are întotdeauna dreptate. Oricine e slab, care nu poate, sau nu vrea să se apere, are întotdeauna nedreptate? Una din cele mai mari erori cu care e obicinuită mentalitatea germană, el crede că noi vom rămâne întotdeauna slabi și fără apărare.

Un avion pleacă, un tânăr îmbrăcat în bleu care pare să fi ieșit din liceu, aruncă țigara și s'apropie de mașină. „Zincul" este gata? zice el „Da..." „Perfect". Tânărul se urcă în avionul uriaș. Timp de o secundă, două, se văd părul blond și ochii albaștri ai aviatorului prin parbriză. O mână face un semn de adio. Elicele mari se învârtesc, motoarele mugesc, elicea devine invizibilă; monstrul verde și negru capătă viață, se mișcă, se întoarce ușor, începe să alerge pe iarbă. Uruitul se intensifică. Marile roate negre se dezlipesc de pământ și se vede un pilot în uniformă bleu dispărând în cer, cu patru milioane bani ai contribuabililor, cu puterea de 1800 cai și cu Dumnezeu știe câte tone de moarte în cutie.

X

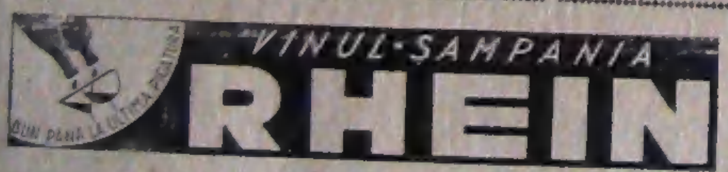

ATITUDINE ȘI POLEMICA

Intre Asia și Finlanda

Cine n'a târnit calmele spații albe ale Nordului, cine n'a dorit pacea foșnitoare și argintie a pădurii de mesteacăn, cine n'a simțit, în sfârșit dorul lacurilor cenușii încununate cu țărmuri de brazi aproape albaștri, n'a luat parte desigur la drama însângerată a Finlandei de azi. Simpla pronunțare a acestui nume cu rezonanțe de basm scandinav, aduce parcă pe îndepărtate aripi de vânt, tragica melodie din valsul trist al lui Jean Sybelius. Cel mai celebru compozitor a Finlandei a schițat, în acest vals, care nu se poate valsa pentrucă e prea trist, sufletul întreg al țării sale. O pasiune nostalgică și aproape monotonă, ca într'un amurg de vară nordică, trece prin notele acestea, desvăluind nu numai peisagiul țării dar și pe acela al sufletelor de acolo. Nu știm dacă în altă parte, ca acolo, civilizația se simte așa de adânc legată de fiecare gest și de fiecare gând. N'am văzut țara aceasta însă mi-o închipui atât de bine, încât azi, când lacurile și orașele ei sunt bătute cu tunul, văd plângând peste glob duhul înalt și perfect al omenirii.

Unul din marii scriitori ai Finlandei, d. Silanpää, a fost dăruit pentru cărțile sale cu premiul Nobel, în anul acesta războiu al nopții polare, al nopții acelei nesfârșite și vagi pe care a făcut-o să trăiască de atâtea ori în romanele și povestirile lui. Ce trist sfârșit pândea din umbra destinului pe acest fără soț 1939?

Și iată totuși o armată de un sfert de milion de oameni pașnici, rezistând alteea de zece ori mai mari.

Fiecare, însă dintre oamenii aceia cari luptă în bluze albe de ski, a citit o Biblie, a păstrat într'un colț de suflet imaginea patriei, așa cum i-o zugrăviseră cărțile lui Silanpää, a ascultat muzica lui Sybelius și, desigur, are în minte imaginea clară a civilizației.

Să ne mai mirăm atunci că un sfert de milion se poate bate cu de zece ori atât? Împotriva aparențelor, își are poate și istoria logica ei secretă...

Statuia Regelui Carol I

Acest critic enciclopedic și orgolios care e publicul românesc în general și publicul bucureștean în special, s'a pronunțat despre opera lui Mestrovici în [illegible] de servire.

Am auzit cum se reprezintă de [illegible] lui Mestrovici faptul că a [illegible] descoperit capul august al întemeietorului României. Am privit fruntea largă, chemată de [illegible], răscolită de furtuna de gânduri care bătea înăuntru și am înțeles că [illegible] sub care a stat viața și opera acestui Rege a fost [illegible] frunți. Ca sub o [illegible] activitatea Regelui Carol I a trecut [illegible] sub scutul înțelepciunii, al gândului frământat îndelung și abia apoi transformat în faptă. Însăși majestatea statuii e reprezentată de fruntea aceasta stăpânitoare, care a dominat o țară pentru a domina acum, din bronz, istoria.

Ca să înțelegi lucrurile acestea simple, nu e nevoe de o specială pregătire plastică.

—o—

Patriotismul nu se mărginește la iubirea pământului natal. El cuprinde memoria și religia trecutului.

(CHARLES MAURRAS)

Pentru brava noastră oștire

Momentul de răspântie prin care trece din nou lumea mai de vreme decât s'ar fi putut aștepta oricine, cheamă și poporul nostru la o acțiune de veghe și întărire pentru a putea răspunde cu bărbăție și curaj oricărei împrejurări. Pentru aceasta nu e nevoie nici de discursuri, nici de fraze literare. Puterea unei țări o formează oștirea cu eroismul și zestrea ei de luptă.

Atât și nimic altceva.

În vremea când se cântau romanțele pacifiste, adevărul acesta începuse să fie dat uitării, dar astazi, o realitate severă și implacabilă îl repune în actualitate și face din el singurul element de bază al oricărei înfruntări.

Așa a fost de când e lumea și-așa va fi întotdeauna peste orice joc al iluziilor și-al vorbelor lacrimogene.

Nouă instinctul ne-a poruncit din vreme să rămânem pe linia tradițională a brațului tare. Așa încât, împrejurările nu ne-au găsit plini de vigoare și în contact perfect cu știința istoriei și a meșteșugurilor ei.

De luni de zile, oastea română ține cu pădurea ei de viteji, steagurile țării, pe înălțimile supreme ale datoriei, înscriind pe muchea acestui veac drepturile sacre ale neamului nostru și pecetea eternă a pământului carpatin. Soldații stau pe zone cu uneltele lor și așteaptă porunca în corturi, unde se toarce firul destinului nostru viteaz. Dar alături de ei, trebue să ne facem toți datoria. Nu e românesc și nu e creștinesc ca unii să țină hotarele în dinți, iar alții să-și vadă nepăsători de afacerile și treburile lor. Fiecare să-și dea contribuția după măsura puterilor sale, în ceasul acesta când nimeni nu se mai poate considera al său, ci numai al țării.

Deaceea s'a socotit de bine că forța armată trebue sporită până la nesfârșire și s'a cerut întregului popor s'aducă prinosul său de recunoștință printr'un act de încredere și devotament care să slujească la înzestrarea oștirii. Aceasta este rațiunea împrumutului care se cere prin afișele tricolore prin care vorbește Patria și nu trebuie să se găsească nimeni care să nu-și lege mulțumirea conștiinței sale de împlinirea acestei sfinte chemări. Nimeni să nu uite de soldatul care stă de pază, de părintele sau fratele acela care, departe de ai săi, —veghează pentru liniștea noastră a tuturor și poartă în inima sa cadența vremurilor mari de azi cu hotărârea cumplită a eroilor noștri de totdeauna.

Conștiința autohtonismului

„Suntem cei mai vechiu dintre popoarele acestei părți a lumii, strămoșii noștri locuind pământul dintre Dunăre, Tisa, Nistru și Marea Neagră, cu aproape două mii de ani înainte de Hristos.

„Noi suntem de aici”, în timp ce aproape toți vecinii noștri au venit mult mai târziu în țările pe care le ocupă acum. Suntem, apoi, cei dintâi creștini din Sud-Estul Europei suntem — în sfârșit — singurii care am păstrat o viață politică fără întrerupere dela întemeierea Statului și până astăzi. Ne mândrim cu trecutul nostru, cu civilizația noastră cu tot ce e românesc”.

Italia în Balcani

Recentul comunicat al marelui consiliu fascist a produs o bună impresie în toate cercurile românești. Precizarea politicei italiene față de statele balcanice a găsit aici, ca în întreg Sud-Estul european de altfel, o justă înțelegere. Italia, prin interesele de ordin economic și moral ce are în această parte a continentului, poate fi considerată ca exponenta incontestabilă a ordinei și a dorinței de pace a țărilor din Balcani, oricare ar fi sistemul politic internațional căruia aparțin ele.

Nouă ne place [redacted] vedem în afirmarea intereselor romane în Balcani precizarea unei voințe constructive și ferme de a delimita zonele de expansiune ale ideologiilor internaționale în Europa și de a contura din nou, ca altă dată împărații Cetății eterne, confiniile civilizației mediteraniene și ale culturii latine.

Domnii abonați ai lui „Sfarmă Piatră” care doresc să primească revista în continuare, sunt rugați [redacted] ne comunica aceasta printr'o carte poștală sau telefonic la administrația noastră.

Când ura lucrează și excită pasiunile și când inteligențe pervertite pretind să stabilească în lume domnia exclusivă a materiei, noi protestăm prin revoluția spiritului, care animă oamenii și durează viața pe dreptate și pe iubire.

(OLIVEIRA SALAZAR)

Momeală de război

(Guerin Meschino)

Ibi patria

Edgar Auschnitt, fratele miliardarului dela Văcărești, a pierdut cetățenia română.

A pierdut e un fel de a vorbi, căci în realitate Edgar câștigă. Câștigă putința de a merge în căutarea depozitelor familiei care se află în diaspora prin lume și de a se întoarce de unde a venit.

Planul agricol britanic

Campania de desțelenire întreprinsă de guvernul britanic continuă cu sârguință. Câmpiile au primit mari comenzi de tractoare și în momentul de față funcționează cel puțin 4000 de tractoare mai mult decât erau folosite la începutul războiului. Pe de altă parte armata de „land girls” începe să [illegible]. După 11 săptămâni de antrenament, 8000 dintre ele sunt în măsură să intre în serviciu la ferme.

O tempora, o mores

Max Auschnitt, căruia o justiție tiranică i-a atârnat brățări de fier la mâinile acelea fine date cu ojă și îmbrăcate în gants glacés, își petrece Crăciunul la Văcărești, alături de toți borfașii și delicvenții dreptului comun.

Groaznice vremuri acestea în care nimeni nu se mai înduioșează de drepturile de aur ale omului și în care nu mai e garantată nici libertatea briganzilor de reputație universală!

— Ai nevoe de odihnă, de liniște și recreație: te [redacted] să mergi [redacted] frontul de Vest.....

(Guerin Meschino)

—o—

Războiul documentelor

Guvernele țărilor beligerante se întrec [redacted] a [redacted] Europei diversele lor cărți albe.

„Albe, [redacted] fiindcă [redacted] parte din conținutul lor e [redacted] cu atâ [redacted].

—o—

Numărul acesta de Crăciun cuprinde 10 pagini și se vinde cu prețul de lei 10 în toată țara.

Numerele obișnuite ale revistei Sfarmă Piatră se vor vinde cu prețul de lei 5.

Cu dragoste frățeas… de creștini, urăm tu… Românilor Sărbători fe… le, pace și un an mai bu…

Veacul …

[illegible]

Revista „Sfarmă Pia… va apare în fiecare Vin… se va găsi de vânzare la … te chioșcurile de ziare și … pozitarii din țară

Redacția și administr… revistei: București I, Str. Constantin Mille Nr. 16.

Ved…

Sindicatul [redacted] anunță … de atracție, că la balul său … veni toate vedetele teatrului.

Vedetele scrisului fiind … cenzurate...

Capriciile războiului

Forțele germane și franc… mutat teatrul luptelor în Ameri…

„Europa fiind, [redacted] mică … Asiei.

—o—

Monarhia [redacted] liberă de … alegerii. Ea nu e slujba opiniei.

(CHARLES MAURRAS)

Supunerea nu înseamnă servitu… nu autoritatea nu înseamnă tira…

(CHARLES MAURRAS)

—o—

Numărul viitor al „… Sfarmă Piatră va apare Vi… neri 29 Decembrie 1939.

Strâmbă-lemne

Presa dansează

Sindicatul ziariștilor anunță că va organiza un bal mascat și costumat în cursul lunei Februarie.

...Și se mai plânge presa că nu are deplină libertate de manifestare!

Vinicolă

Cooperativele viticole anunță că își dau și ele obolul patriotic la opera de înzestrare a [redacted].

Ferice de Păstorel Teodoreanu, dacă e fi concentrat pe undeva pela vreo cramă a României Mari.

Doctor Șpriț

După apariția comunicatului prin care proprietarii pivnițelor [redacted] vinuri [redacted] hotărât să contribue la opera de înzestrare a oștirii, milițianul deblocat dr. N. Lupu (cu [redacted] câte grade... centigrade va fi având suplicantul) a telegrafiat forurilor în drept:

„Rog concentrați-mă urgent”.

Talente

Între invitatele Balului Ziariștilor profesioniști sunt și mai multe balerine bucureștene.

Conducerea sindicatului gazetăresc vrea să a'be cu orice preț și câteva picioare de talent...

Nobel

Un ziar a publicat zilele trecute o fotografie care reprezintă bustul creatorului premiului Nobel pentru pace acoperit [redacted] zăpadă într'unul din parcurile suedeze.

Așteptăm acum fotografia care să ni-l înfățișeze [redacted] sărmanul Alfred Nobel tărtit de schije [redacted] de sălbăticia asiatică în care ne zbatem în acest al XX-lea veac al luminii.

Valoarea actelor de azi

O telegramă anunță că Sovietele au recunoscut Statul Slovac.

A doua telegramă ne e teamă s'o mai așteptăm...

Tarifele p. t. t.

Direcțiunea poștelor anunță [redacted] aprobă însemnate reduceri pentru telegramele de felicitări externe.

Onorata direcțiune a p. t. t. merită cu drept cuvânt să fie felicitată. Dar pentru a-i putea transmite aceste felicitări, așteptăm acum reducerea tarifelor interne.

Eftin Victoriu

Victor Eftimiu a compus o [redacted] carte intitulată „Fum [redacted]”. Un titlu [redacted] atât de inconsistent ca și ideile [redacted] și tot [redacted] de [redacted] ca și piciourele lui ră[redacted]

Neutralitatea e o minciună. Nu există Stat fără o doctrină de Stat.

(OLIVEIRA [redacted])

—o—

Antirevizionism

Ministerul Justiției a [redacted] dispozițiuni [redacted] nu se revizuiască situația avocaților excluși din barou.

Ca fost m[redacted] de externe, d. Micescu aplică în mod [redacted] doctrina [redacted] totdeauna împotriva clauzei rebus sic stantibus.

Morala universală

O mare putere nordică acuză micile state de [redacted] Septentrion [redacted] parțialitate și chiar de... acte de ostilitate față de ea.

...Fabula lupului și a mielului, transpusă în albul spațiu polar în [redacted] dintre urs și ren.

[redacted] o știți: Renul sau vreun [redacted] al lui a tulburat apele arctice...

—o—

Nu trebue să răspundem realităților în vorbe [redacted]

Cronica externa

CUVANTUL ROMEI

În discursul său din 16 Decemvrie, contele Ciano a lămurit Europei două lucruri esențiale pentru înțelegerea

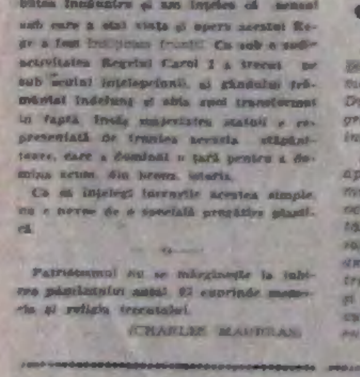

atitudinii de azi a Italiei: întâi, dorința Ducelui de a-și menține țara în afara oricărui conflict și, al doilea, păstrarea fermă a vechilor poziții anti-comuniste pe cari se întemeiază în special revoluția fascistă. Din aceste două puneri la punct se pot trage concluzii numeroase și limpezi pentru fiecare prieten și pentru fiecare dușman al Italiei și al păcii.

Să urmărim aceste concluzii în lumina primului punct stabilit mai sus: nebeligeranța Italiei. Foarte mulți au fost acei cari au pronosticat intrarea Romei în războiu alături de Berlin, atât în virtutea politicii de axă dusă de cele două state, cât și ca urmare a pactului militar încheiat în luna Mai a acestui an. Europa e în războiu de patru luni și totuși Italia își delimitează poziția nu numai retrăgându-se în spatele forței [redacted] militare spre a-și garanta sieși o pace durabilă, dar și militând pentru pacea acelora rămași dincolo de baricadele însângerate ale războiului. În special în sectorul balcanic și dunărean în care Italia s'a integrat dela sine prin alipirea coroanei albaneze, la coroana casei de Savoia, politica Ducelui se străduește să înlăture vechile inimiciții și să stabilească o pace, dacă nu prin crearea unui bloc neutral — deoarece ar fi un ideal pentru țările balcanice, însă o neplăcută unitate de vederi și de acțiune pentru alții — cel puțin printr'o înțelegere comună a gravității momentului prin care trecem. Relațiile de prietenie stabilite de Italia cu Grecia, Turcia, Jugoslavia și Bulgaria sunt semnul că începutul al acestei înțelegeri care, îndreptând spre Roma prietenia acestor țări, tinde să o generalizare sub flamura convingătoare a acvilei romane. E actual să se vorbească despre prietenia italo-română?

E ca [redacted] cum ți-ai întreba un frate bun dacă te iubește. Politica externă a României și a Italiei are în Balcani atâtea puncte asemănătoare, încât e, în [redacted] strălucit, o continuare a strânselor legături de sânge și de suflet cari unesc de atâta vreme [redacted] mari popoare. Ovațiile Camerei italiene, care a salutat numele României în discursul contelui Ciano, sunt un semn în plus, pentru cine mai avea nevoe, de solidaritatea impresionantă a familiei latine.

Iată însă că fixarea definitivă a nebeligeranței italiene aduce în lumină fapte de necontestat interes. Se observă că toate puterile europene organizate pe principii naționaliste, adică Italia, Spania, Portugalia și România, sunt toate în afara conflictului, în timp ce Germania, organizată întocmai în aproape acelaș sistem, se află în războiu alături de Uniunea Sovietică. Blocul național de odinioară, gravitând în jurul unei axe care mergea, dealtfel anti-istoric, de la Sud la Nord, a rămas azi în jurul unei solidarități pacifice meridionale, izolând prin această primejdia conflictului către Nordul continentului. Discursul contelui Ciano, care exprimă directivele politicii mussoliniene, întărește această solidaritate a latinității naționaliste, dând Italiei misiunea de a o consolida de aci înainte și de a o face conștientă [redacted] misiunea sa pacificatoare și civilizatoare. Mai ales acum, când războiul începe să se transforme, din conflict european, în conflict inter-continental prin intervenția Rusiei asiatice și prin acțiunea germano-sovietică, blocul latin [redacted] putea deveni unicul sprijin [redacted] al culturii și civilizației europene.

Rămâne Ducelui sarcina [redacted] a da acestui bloc vigoarea și sensul [redacted] care are nevoie.

Cel de-al [redacted] punct esențial din discursul contelui Ciano, [redacted] are și el semnificația lui deosebită. [redacted] știe că rostul inițial al revoluției fasciste a fost înlăturarea pericolului comunist care amenința Italia după războiul trecut. După victoria sa, fascismul s'a menținut, fără șovăirile altora, pe linia acestui început eficace. Toate revoluțiile naționaliste cari au urmat în Europa, au avut acelaș scop, întrebuințând metodele fasciste pentru simplul motiv că se dovediseră eficace. Logica politicii italiene tese în fond în special în cursul războiului civil din Spania, unde soldații fasciști au apărat nu numai ideea de casă, dar și [redacted] aceea de cultură, ajutând Spania să-și scuture de pe umeri falsa mantie roșie a bolșevismului distrugător.

Revenind la Peninsula Balcanică, putem întrezări consecințele imediate ale faptului că Italia înțelege să ducă mai departe politica pactului tripartit anti-komintern, în ciuda unor împrejurări cari dau acestui pact o înfățișare mai mult bilaterală. Focarele filo-sovietice din Peninsulă, anihilate în Grecia de atitudinea intransigentă a d-lui Metaxas, rămân intact în picioare în alte părți … [illegible] neoficiale din … Iată ce guvernele respective … încheiat alianțe și pacte cu gu… italian, fie că indirect au adop… politica de apropiere cu Roma … ai unor puteri străine … cari trebue privit deci, de noi … ca o acțiune indirectă și direct… italiană.

Pentru România discursul co… Ciano are o dublă însemnăta… vit prin prisma celor două … care-i constitue scheletul. Ide… Urmărind aceeași politică de p… tât România, cât și Italia, își coordonează acțiunea în vederea … rii acelui bloc al naționalismu… tin despre care scriam mai sus … a cărui eficacitate în Mediter… bazinul dunărean și în Balcani … vea drept consecință ferirea … regiunii de jocul [illegible] … boiului. Cât despre cel de-al … punct care [illegible] fidelitat… logiei fasciste, el reamintește … niei rolul de păzitoare a Occ… lui pe care l-a deținut atâtea … la porțile furtunii ale Europei … rol greu, însă îndelunga tr… istoriei ne-a obișnuit să-l ju… cinste, de câte ori a fost nev…

V. …

„TIPARUL ROMANESC”, Institut de de Arte Grafice și Editură, strada Constantin Mille No. 16.